

เสน่ห์ของวิทยายุทธ์ในนิยายกำลังภายในของกิมย้งเรื่อง “เซอเตียวอิงสงยงจ้วน”
ที่เลื่อนหายไปฉบับพากย์ไทยสองสำนวน : การศึกษาเปรียบเทียบ¹

อัจฉรา ฤกษ์อภิเดช*

สาขาวิชาภาษาจีนเพื่ออาชีพ คณะมนุษยศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

อีเมล : artchara.rera@gmail.com

บุรินทร์ ศรีสมถวิล**

สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

อีเมล : burin_sir@utcc.ac.th

รับบทความ : 4 เมษายน 2567

แก้ไขบทความ : 19 พฤษภาคม 2567

ตอบรับบทความ : 20 พฤษภาคม 2567

บทคัดย่อ : งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการแปลคลาดเคลื่อนในการแปลชื่อวิทยายุทธ์ในนิยายกำลังภายในของกิมย้งเรื่อง เซอเตียวอิงสงยงจ้วน ฉบับภาษาไทยสองสำนวน ได้แก่ สำนวนแปลของน.นพรัตน์ และของ น.นพรัตน์ จากการเปรียบเทียบการใช้คำแปลชื่อวิทยายุทธ์ของสองสำนวนแปลดังกล่าว แบ่งออกได้เป็นสองประการใหญ่ ได้แก่ 1) ทั้งสองสำนวนแปลเลือกใช้คำแปลที่ต่างกันและล้วนแปลคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับ และ 2) ทั้งสองสำนวนแปลเลือกใช้คำแปลที่ต่างกัน แต่สำนวนหนึ่งแปลถูกต้อง อีกสำนวนหนึ่งแปลคลาดเคลื่อนจากต้นฉบับ อนึ่ง จากการวิเคราะห์และเปรียบเทียบลักษณะความคลาดเคลื่อนของสองสำนวนแปล พบว่าทั้งสองสำนวนมีลักษณะการแปลคลาดเคลื่อนที่เหมือนกันสองประเภท ได้แก่ (1) การเลือกใช้คำแปลที่สื่ออากัปกิริยาคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับ และ (2) การแปลบทยายค่านามคลาดเคลื่อน ในขณะเดียวกัน สำนวนแปลของน.นพรัตน์เพียงมีการแปลคลาดเคลื่อนในลักษณะอื่นอีกสี่ประเภทซึ่งไม่พบในสำนวนแปลของน.นพรัตน์ ได้แก่ (1) ภาพความคิดของงานประพันธ์ (2) เสน่ห์ทางวัฒนธรรม (3) อรรถรสของกระบวนทำวิทยายุทธ์ และ (4) ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชื่อวิทยายุทธ์ คลาดเคลื่อนหรือขาดหายไปจากต้นฉบับ นอกจากนี้ ผลการศึกษายังพบว่าสำนวนแปลของ น.นพรัตน์มีการใช้คำแปลเดียวกันในการแปลชื่อวิทยายุทธ์ของต้นฉบับจีนที่ต่างกัน ซึ่งคำหนึ่งแปลถูก อีกคำหนึ่งแปลคลาดเคลื่อน

คำสำคัญ : การแปลชื่อวิทยายุทธ์จากภาษาจีนเป็นภาษาไทย; กิมย้ง; เซอเตียวอิงสงยงจ้วน; การศึกษาเปรียบเทียบ; เสน่ห์

* First author

E-mail address: artchara.rera@gmail.com

** Corresponding author

E-mail address: burin_sir@utcc.ac.th

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง “พินิจชื่อวิทยายุทธ์ในนิยายกำลังภายในของกิมย้งเรื่อง “เซอเตียวอิงสงยงจ้วน” ฉบับพากย์ไทยสองสำนวน : การศึกษาเปรียบเทียบ” หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนเพื่ออาชีพ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย โดยมี ดร.บุรินทร์ ศรีสมถวิล รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

The Rhetorical Beauty of the Martial Arts Words Mistranslations in Two Versions of the Jin Yong's Martial Arts Novel “She diao ying xiong zhuan” Thai Translation

Artchara Rerkapidacha

Master's degree Student in Chinese for Careers, School of Humanities, University of the Chamber of Commerce

Email: artchara.rera@gmail.com

Burin Srisomthawin

Chinese Department, School of Humanities, University of The Thai Chamber of commerce

E-Mail: burin_sri@utcc.ac.th

Received: 4th April 2024

Revised: 19th May 2024

Accepted: 20th May 2024

Abstract: This research article aimed to study the comparison of martial arts mistranslation of the Chinese novel *She diao ying xiong zhuan* between the translated version in Thai by Nor.Nopparat and another version by Kon Baan Pae. The study found two main points 1) both of two Thai versions have been use different translation words and mistranslated from the original version. 2) both of them use different translation words, one can transfer the same meaning as original, keep exact contextual meaning of the original whereas another is not. From the comparison of two Thai versions, found that both versions have the same mistranslation main points which are (1) the translation of postural verbs are wrong and (2) noun modifiers are not transferring the equivalent meaning from the original version. Moreover, the translated version in Thai by Kon Baan Pae has more 4 mistranslation points that not found in a translated version in Thai by Nor.Nopparat, (1) the novel's image concept aspects (2) cultural charm of the culture was unable to express (3) the aesthetic quality aspect of martial arts (4) the history of martial arts are also missing; besides, another translated version by Nor.Nopparat has been found that the translator used the same translated texts in Thai language that the first one was able to transfer the right meaning into target language while and another was unable.

Keywords: Chinese-Thai *Martial arts* Translation; Jinyong; *She diao ying Xiong zhuan*; Comparative study; Rhetorical Beauty

金庸武侠小说《射雕英雄传》 两个泰译本中的武术词之雅的误译缺憾

英易

泰国商会大学人文学院职业汉语硕士研究生

电子邮箱: artchara.rera@gmail.com

徐武林

泰国商会大学人文学院中文系

电子邮箱: burin_sri@utcc.ac.th

收稿日期: 2024 年 4 月 4 日

修回日期: 2024 年 5 月 19 日

接受日期: 2024 年 5 月 20 日

摘要: 本文旨在对武侠小说《射雕英雄传》两个泰语译本中关于武功招式名称的误译情况进行对比研究, 两个译本分别为班佩人译本和努·诺帕叻译本。通过对两个译本中武功招式名称的译文用词情况进行对比, 可分为两个大点: 1) 两个译本的用词不同且两个译本均存在误译情况。2) 两个译本的用词不同, 但其中一个译文准确, 而另一个译文存在误译情况。另外, 通过对两个译本的误译情况进行对比分析, 发现两个译本中存在两种相同的误译类型, 分别是: (1) 描述动态词汇误译; (2) 名词的修饰成分误译。同时, 班佩人译本中还存在另外四种在努·诺帕叻译本中未发现的误译类型, 分别是: (1) 小说原版中所表达的意图、(2) 小说原版中所蕴含的文化魅力、(3) 施展武功招式中的韵味、(4) 武功招式背后的历史由来在译本中未能得到体现与传达。此外, 研究结果还发现, 在努·诺帕叻译本中存在将不同的武功招式名称翻译为相同的译文, 而其中一个用词准确, 另一个用词不准确。

关键词: 武功招式名称泰译; 金庸; 《射雕英雄传》; 比较研究; 文之雅

บทนำ

นิยายกำลังภายในนับได้ว่าเป็นงานเขียนประเภทที่สำคัญในประวัติแห่งวรรณกรรมของจีน ซึ่งหนึ่งในนักเขียนนิยายกำลังภายในระดับปรมาจารย์ย่อมมีชื่อของ กิมย้ง ผู้ที่มักจะ ถูกกล่าวขานคู่กันกับเนี่ยอูเซ็งเสมอ เพราะเป็นสองนักเขียนกำลังภายในมือเยี่ยมของฮ่องกง ถาวร ลิกซโกศล (2543: 81-84) กล่าวว่า “สไตล์การเขียนของกิมย้งนั้นแตกต่างไปจากจารีตทางวรรณกรรมนิยายยุคเก่าของจีนในขณะที่เนี่ยอูเซ็งยังคงรักษาเอาไว้ โดยเฉพาะเรื่องที่กิมย้งแต่งขึ้นรุ่นหลังจะเห็นพัฒนาการการแต่งนิยายกำลังภายในแบบใหม่ได้อย่างชัดเจน โดยได้นำศิลปะการประพันธ์สมัยใหม่มาใช้อย่างเต็มที่ ทำให้เรื่องราวมีความน่าสนใจและสมจริง สะท้อนชีวิตสังคมได้ดียิ่งขึ้น มีสารอันลึกซึ้งแอบยลกว่านิยายกำลังภายในรุ่นเก่า อีกทั้งกิมย้งยังมีอัจฉริยภาพในการเขียนนิยายกำลังภายในที่สามารถทำให้ผู้อ่านรู้สึกเพลิดเพลิน โดยใช้ภาษาทั้งคลาสสิก กึ่งภาษาสามัญซึ่งผสมผสานทั้งสองลักษณะเข้าด้วยกันได้อย่างกลมกลืน ทำให้อ่านง่ายและลึกซึ้งประทับใจ นอกจากนี้กิมย้งยังใช้ร้อยกรองแทรกร้อยแก้วได้อย่างเหมาะสมเจาะจับใจ พัฒนาการและความดีเด่นเหล่านี้จึงทำให้ผลงานของกิมย้งได้รับการยกย่องว่ามีคุณค่าสูงส่งและเป็นแบบฉบับของการเขียนนิยายกำลังภายใน” นอกจากนี้กนกพร นุ่มทอง (2553: 155,158) ได้กล่าวว่า “ผลงานของกิมย้งเป็นที่รู้จักของคนทั่วโลกเป็นระยะเวลายาวนาน แต่กว่าจะเข้าสู่ประเทศจีนแผ่นดินใหญ่และได้รับความนิยมจนถึงขั้น จุดกระแส ‘กิมย้งวิทยา’ ขึ้นในวงวิชาการจีนได้ก็ใช้เวลานาน ในปี พ.ศ. 2542 กิมย้งได้รับการยกย่องว่าเป็นปรมาจารย์แห่งนิยายกำลังภายใน เขาได้รับตำแหน่งศาสตราจารย์ประจำมหาวิทยาลัยเจ้อเจียง พร้อมกับดำรงตำแหน่งคณบดีคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเจ้อเจียง” และยังได้รับรางวัลเกียรติยศจากหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งได้รับการแต่งตั้งเป็นอาจารย์กิตติมศักดิ์จากกลุ่มมหาวิทยาลัยชั้นนำทั้งในประเทศจีนและต่างประเทศ

นิยายกำลังภายในเรื่อง *เซอเตียอวิงฮยงจ้วน* (《射雕英雄傳》) เป็นผลงานที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายของกิมย้ง โดยได้ตีพิมพ์ครั้งแรกในหนังสือพิมพ์ Hong Kong Commercial Daily ตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2500 - 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2502 จนปัจจุบันได้ตีพิมพ์มาแล้ว 9 ครั้ง รวมทั้งยังได้สร้างเป็นภาพยนตร์และละครโทรทัศน์หลายเรื่องซึ่งได้ฉายในประเทศจีนและต่างประเทศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519 เป็นต้นมาจนล่าสุดเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2566 เวย์โบ (Weibo) ของผู้ผลิตภาพยนตร์ประกาศว่าภาพยนตร์เรื่อง *เซอเตียอวิงฮยงจ้วน* ฉบับใหม่มีกำหนดการเข้าฉายในปี ค.ศ. 2024 ซึ่งมีผู้กำกับชื่อดังคือ ฉีเคอะ นอกจากนี้ วินทร์ เลียววาริณ (2565) กล่าวว่า “นิยายกำลังภายในเรื่องดังกล่าวยังได้แปลเป็นภาษาต่างประเทศรวมทั้งภาษาอังกฤษ เวียดนาม ญี่ปุ่น และภาษาไทย เป็นต้น” ซึ่งสำนวนแปลภาษาไทยมีทั้งหมด 4 สำนวนด้วยกัน ได้แก่ 1. จำลองพิศนาคะ แปลจากต้นฉบับเดิม และตีพิมพ์ในสำนักพิมพ์สร้างสรรค์บุ๊ค เมื่อปี พ.ศ. 2501 โดยใช้ชื่อภาษาไทยว่า “มังกรหยก” ซึ่งเป็นชื่อที่แพร่หลายมากที่สุด 2. สำนวนแปลของ ว.ณ เมืองลุง แปลจากฉบับปรับปรุง ตีพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น เมื่อปี พ.ศ. 2522 โดยใช้ชื่อภาษาไทยว่า “มังกรเจ้ายุทธจักร” 3. สำนวนแปลของ คนบ้านเพ แปลจากต้นฉบับปรับปรุงเช่นกัน ตีพิมพ์โดยสำนักพิมพ์สุภาพใจ เมื่อปี พ.ศ. 2535 โดยใช้ชื่อภาษาไทยว่า “จอมยุทธ์มังกรหยก” และ 4. สำนวนแปลของ น.นพรัตน์ ได้แปลจากต้นฉบับปรับปรุง ตีพิมพ์โดยสำนักพิมพ์สกายบุ๊ค เมื่อปี พ.ศ. 2537 และต้นฉบับปรับปรุงใหม่ ตีพิมพ์โดยสำนักพิมพ์สยามอินเตอร์ เมื่อปี พ.ศ. 2557 โดยทั้งสองต้นฉบับใช้ชื่อว่า “ก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษ” ทั้งนี้แสดงให้เห็นได้ว่าไม่ว่าจะเป็นรูปแบบหนังสือแปลที่ได้รับการแปลและเรียบเรียงจากผู้แปลที่หลากหลายและตีพิมพ์เผยแพร่จากหลายสำนักพิมพ์หรือสื่อโทรทัศน์ต่างก็ได้รับการตอบรับอย่างดียิ่งมาโดยตลอด

นิยายกำลังภายในเรื่อง *เซอเตียอวิงฮยงจ้วน* มีเนื้อหาที่ครบรสโดยใช้เหตุการณ์ต่อสู้แย่งชิงกันระหว่างจีนและมองโกลเป็นภูมิหลัง เล่าเรื่องเกี่ยวกับการผจญภัยของตัวละครเอกคือ ก๊วยเจ๋งหรือก๊วยเจ๋ง (郭靖) ที่พัฒนามาจากการเป็นหนุ่มขี้แพ้ มุ่งหมายจะล้างแค้นให้กับบิดา จนเติบโตมาเป็นจอมยุทธ์วีรบุรุษของประเทศชาติ โดยได้รับการเรียนรู้และฝึกกระบวรท่า

วิทยายุทธ์มาตลอด ทั้งนี้ การดำเนินเรื่องในนิยายเรื่องดังกล่าวจึงมีชื่อวิทยายุทธ์ต่าง ๆ จำนวนมากที่สมชื่อกับคำว่า “นิยายกำลังภายใน” อย่างไรก็ตาม “การใช้วิทยายุทธ์ในการต่อสู้ถือว่าเป็นปรัชญาตามหลักทฤษฎีเต๋าและแพทย์แผนจีน เพราะเมื่อเหล่าจอมยุทธ์ใช้วิทยายุทธ์ จะต้องรวมพลังชีพ พลังกาย และพลังจิตในตัวพร้อมกันเพื่อก่อให้เกิดเป็นพลังโจมตีคู่ต่อสู้” (ถาวร สิกขโกศล, 2543: 9) อีกทั้งการตั้งชื่อวิทยายุทธ์ของกิมย้งยังแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละตัวละคร ลักษณะนิสัยของเจ้าของวิทยายุทธ์ รวมถึงสำนักวิชาต่าง ๆ ด้วย ทั้งยังสอดแทรกไปด้วยทั้งประวัติศาสตร์ ปรัชญา และสุนทรียศาสตร์จนเป็นที่ยอมรับในเหล่านักเสพวรรณกรรมและนักวิจารณ์วรรณกรรม

ทั้งนี้ “กิมย้งได้พรรณนาเหตุการณ์ต่อสู้ต่าง ๆ ในเรื่องอย่างละเอียดครบถ้วนโดยมีท่าวิทยายุทธ์นานาประการปรากฏตามเหตุการณ์ ทำให้ผู้อ่านเพียงสัมผัสกับชื่อวิทยายุทธ์ก็เกิดจินตนาการเห็นภาพรวมไปกับเหตุการณ์ได้อย่างชัดเจนและรื่นเริงใจ ซึ่งกิมย้งเองก็ยอมรับเองว่าตนไม่มีความรู้เรื่องวิทยายุทธ์ใด ๆ ทั้งสิ้น ดังนั้น ชื่อวิทยายุทธ์ในเรื่องบางชื่ออาจเป็นการสมมุติขึ้นเท่านั้น” (胡苗苗, 2019: 25) เหตุนี้เอง จึงเป็นเรื่องยากที่จะถ่ายทอดชื่อวิทยายุทธ์ที่รุ่มรวยไปด้วยวัฒนธรรม “กำลังภายใน” และจินตนาการของผู้ประพันธ์จากต้นฉบับภาษาจีนไปเป็นอีกภาษาหนึ่งโดยคงอรรถรสไว้ได้เหมือนต้นฉบับร้อยเปอร์เซ็นต์

อย่างไรก็ตาม ในการแปลชื่อวิทยายุทธ์นั้น ผู้แปลต้องพยายามรักษาความหมาย ภาพความคิด วัฒนธรรมที่แฝงอยู่ในกระบวนท่าวิทยายุทธ์ ในขณะที่ต้องพิจารณารายละเอียดในการร่วมสร้างฉากและเหตุการณ์ต่อสู้ต่าง ๆ ประกอบไปด้วย ซึ่งจากการศึกษาชื่อวิทยายุทธ์ที่ปรากฏในนิยายกำลังภายในต้นฉบับภาษาจีน *เซ่อดีวอชิงสงจ้วน* กับฉบับพากย์ไทยที่แปลมาจากต้นฉบับเดียวกันคือ “สำนวนแปลคนบ้านเพ จอมยุทธ์มังกรหยก” และ “สำนวนแปล น.นพรัตน์ ก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษ” ในเบื้องต้นพบว่า ฉบับพากย์ไทยทั้งสองสำนวนใช้กลวิธีการแปลชื่อวิทยายุทธ์ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ “สำนวนแปล น.นพรัตน์ ก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษ” จะถอดเสียงชื่อวิทยายุทธ์ด้วยเสียงภาษาถิ่น และวงเล็บกำกับความหมายภาษาไทยด้วยการแปลตรง เช่น ถอดความชื่อกระบวนท่า “起凤腾蛟” เป็นภาษาไทยว่า “**ทำคิหงเทงเกา (หงส์เหินมังกรทะยาน)**” ส่วน “สำนวนแปลคนบ้านเพ จอมยุทธ์มังกรหยก” ใช้กลวิธีการแปลตรงถอดความกระบวนท่าดังกล่าวเป็น “**ทำหงษ์ร้อนมังกรทะยาน**” นอกจากนี้ยังพบว่า ชื่อวิทยายุทธ์บางชื่อไม่มีร่องรอยปรากฏในฉบับพากย์ไทย “สำนวนแปลคนบ้านเพ จอมยุทธ์มังกรหยก” กล่าวคือ สำนวนแปลคนบ้านเพ จอมยุทธ์มังกรหยก” ไม่แปลชื่อวิทยายุทธ์นั้นเป็นภาษาไทย เช่น กระบวนท่า “密云不雨” ที่เป็นหนึ่งในกระบวนท่าสิบแปดฝ่าแปดพิชิตมังกรของพรรคระยาจก และ กระบวนท่า “推窗送月” ของจิ้งอาเซิง (张阿生) หนึ่งในเจ็ดประหลาดเจียงหนานที่กำลังประมือกับนักพรตชิวฉูจี (丘处机) แต่ในทางกลับกัน “สำนวนแปล น.นพรัตน์ ก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษ” ได้ให้ความสำคัญกับชื่อวิทยายุทธ์ทั้งสองโดยถอดความเป็นภาษาไทยตามลำดับดังนี้ “**ท่ามิกฮุ้น ปุกโหว (เมฆหนาที่บิไรพิรุณ)**” และ “**ซุยเท็งม่อจ้วย (ผลึกหน้าต่างชมจันทร์)**” เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ผู้เสพนิยายกำลังภายใน *เซ่อดีวอชิงสงจ้วน* ฉบับพากย์ไทย “สำนวนแปลคนบ้านเพ จอมยุทธ์มังกรหยก” จะขาดอรรถรสในการเสพ “กระบวนท่าวิทยายุทธ์” ที่เป็นจุดขายของนิยายกำลังภายใน ถือเป็นความคลาดเคลื่อนอย่างหนึ่งที่พบในฉบับพากย์ไทยดังกล่าว

จากประเด็นความแตกต่างระหว่างต้นฉบับภาษาจีนกับฉบับพากย์ไทยทั้งสองสำนวนที่พบ จึงนำไปสู่ “ประเด็น” หรือ “ปัญหา” ในด้าน “ความคลาดเคลื่อน” ในการแปลและถอดความชื่อวิทยายุทธ์ภาษาจีนเป็นภาษาไทยของทั้งสองสำนวน ปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้เสพวรรณกรรมกำลังภายในฉบับแปลภาษาไทยสำนวนใดสำนวนหนึ่ง หรือทั้งสองสำนวน สัมผัสไม่ได้ถึง “เสน่ห์” ของนิยายกำลังภายในที่ถือเป็นศิลปะการใช้ภาษาที่ฉายภาพผ่าน “กระบวนท่าวิทยายุทธ์” และ “ศิลปะการใช้

ภาษาที่ประกอบสร้างขึ้นมาให้เป็นเหตุการณ์ต่าง ๆ ในวรรณกรรมนั้น ถือว่าเป็นเส้นทางภาษาที่ผู้แปลต้องพยายามรักษาเอาไว้ เพราะการอ่านวรรณกรรมที่ขาดเส้นทางภาษาสำหรับผู้เสพวรรณกรรมดุจดังการดูละครเวทีที่มีแต่บทพูดแห้ง ๆ โดยมิได้มีเสียงดนตรีที่ไพเราะเพราะพริ้งขับกล่อม” (บุรินทร์ ศรีสมถวิล และหลูตาน, 2566: 28) ความคลาดเคลื่อนในการแปล “กระบวนท้าววิยายุทธ์” ถือเป็นปัญหาใหญ่ต้องได้รับการแก้ไข หากไม่ได้รับการแก้ไข อาจทำให้ผู้อ่านชาวไทยตั้งข้อสังเกตกับคุณภาพของผลงานแปลของฉบับพากย์ไทยทั้งสองสำนวน ทั้งยังมีการตั้งคำถามไปถึงคุณสมบัติของผู้แปล ตลอดจนส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของสำนักพิมพ์ได้เช่นเดียวกัน ดังนั้น เพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบข้างต้น และเพื่อทำให้งานแปลมีความสมบูรณ์แบบในมิติต่าง ๆ ให้ได้มากที่สุด การศึกษาการแปลในเชิงภาคทฤษฎีเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

จากการทบทวนวรรณกรรมเฉพาะในด้านการแปล พบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิยายกำลังภายในเรื่อง *เชอเตียอวิงฮยงจ้วน* ฉบับภาษาไทย ดังต่อไปนี้ งานวิจัยของประเทืองพร วิรัชโกศล (2565) ศึกษาเรื่อง “การแปลคำทางวัฒนธรรมในนิยายกำลังภายใน ‘เชอเตียอวิงฮยงจ้วน’ ฉบับแปลไทยสามฉบับ โดยจำลอง พิศนาคะ ว.ณ เมืองสูง และ น.นพรัตน์” ผลการศึกษาพบว่าผู้แปลทั้งสามคนแปลนิยายเรื่องเดียวกันแต่ในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน แต่ผู้แปลยังเลือกใช้กลวิธีการแปลเพื่อรักษาความแปลกต่างมากที่สุด เพื่อคงความเป็นจีนให้ผู้อ่านได้สัมผัสวัฒนธรรมต่างประเทศ ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวได้ โดยแบ่งคำวัฒนธรรมออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ หมวดนิเวศ หมวดวัตถุ หมวดสังคม หมวดสถาบัน ธรรมเนียม กิจกรรม กระบวนการ และแนวคิดหมวดกิริยาท่าทางและนิสัย และคำศัพท์เฉพาะในนิยายจีนกำลังซึ่งรวมถึงกระบวนท่าในการต่อสู้ ฉายานามของตัวละคร และคำอื่น ๆ ที่ไม่ใช่คำเฉพาะทางวัฒนธรรมจีน แต่เป็นคำที่เป็นเอกลักษณ์ในนิยายจีนกำลังภายใน ผลการศึกษาของกลวิธีการแปลคำศัพท์เฉพาะในนิยายกำลังภายในนั้นพบว่า กลวิธีการแปลที่พบมากที่สุดถินนิยายฉบับแปลภาษาไทยทั้งสามนั้นคือ กลวิธีแบบผสม งานวิจัยฉบับนี้มีการเก็บฐานข้อมูลที่ครบถ้วน แต่ยังขาดการศึกษาเปรียบเทียบเชิงความหมายว่าฉบับแปลภาษาไทยนั้นคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับภาษาจีนหรือไม่และคลาดเคลื่อนอย่างไร หากคลาดเคลื่อนแล้วจะส่งผลกระทบอย่างไร บทความของธนารัตน์ อัครกุญ และศรัศรั กษ เพชรเชิดชู (2561) ศึกษาเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบคำอุทานจีนในนวนิยายเรื่อง ‘เชอเตียอวิงฮยงจ้วน’ กับฉบับแปลไทยเรื่อง ‘ก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษ’” ซึ่งผลการศึกษาพบว่านิยายก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษนั้นสามารถแบ่งการแปลคำอุทานออกเป็น 3 วิธี คือ การแปลตรงตำแหน่ง การแปลแบบปรับเปลี่ยนข้อความ และการแปลโดยละคำอุทาน โดยในการแปลนิยายจีนไม่นิยมใช้คำอุทานที่หลากหลายมาแปลเทียบเคียง แต่จะเลือกคำอุทานที่มีอารมณ์ใกล้เคียงกันมา วิทยานิพนธ์ของ วรรัตน์ พิริยานสรณ์ (2543) ศึกษาเรื่อง “การเปรียบเทียบเชอเตียอวิงฮยงจ้วนกับมังกรหยก” ผลการศึกษาพบว่าผู้แปลจำลอง พิศนาคะไม่ได้มีเจตนาแปลเป็นคำต่อคำ เพียงแต่ถอดความและเรียบเรียงเนื้อหาให้ได้อรรถรส ทำให้มีรายละเอียดปลีกย่อยน้อยกว่าต้นฉบับภาษาจีน

เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ในปัจจุบันยังไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาโดยตรงเฉพาะการแปลชื่อวิยายุทธ์ ปรากฏในนิยายกำลังภายในต้นฉบับภาษาจีน *เชอเตียอวิงฮยงจ้วน* กับฉบับพากย์ไทยที่แปลมาจากต้นฉบับเดียวกันคือ “สำนวนแปลคนบ้านเพจอมยุทธ์มังกรหยก” และ “สำนวนแปล น.นพรัตน์ ก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษ” ดังนั้นงานวิจัยฉบับนี้ไม่เพียงแต่จะเป็นต่อยอดจากการวิจัยในภาพรวมด้านการแปลที่เคยมีมาก่อน ยิ่งไปกว่านั้น 张梦井 ยังได้เคยกล่าวไว้ว่า “การเปรียบเทียบแสดงให้เห็นถึงความแตกต่าง และความแตกต่างจะนำมาซึ่งองค์ความรู้ในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้นการศึกษาเปรียบเทียบบทแปลที่แปลมาจากต้นฉบับเดียวกัน ก็จะสามารถยกระดับคุณภาพงานแปลได้อีกขั้นหนึ่ง และยังสามารถแก้ไขปัญหาประเด็นการแปลต่าง ๆ ได้อีกด้วย” (张梦井, 2007: 4) ดังนั้น งานวิจัยฉบับนี้จึงมีความสำคัญยิ่งในด้านการช่วยส่งเสริมการการแปลวรรณกรรมให้มีความรัดกุมและสมบูรณ์แบบมากขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นยังช่วยส่งเสริมให้ภาคทฤษฎีพัฒนาต่อไปได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาเปรียบเทียบการแปลคลาดเคลื่อนในการแปลชื่อวิทยายุทธ์ที่ปรากฏในต้นฉบับภาษาจีน *เซ่อเตี้ยวอิงสงยงจ้วน* กับฉบับพากย์ไทยสำนวนคนบ้านเพและสำนวน น.นพรัตน์

ขอบเขตการวิจัย

1. ศึกษาเฉพาะชื่อวิทยายุทธ์จากเรื่อง *เซ่อเตี้ยวอิงสงยงจ้วน* ที่มีการรวบรวมในหนังสือคู่มือนิยายกำลังภายในโดย กิมย้งฉบับสมบูรณ์ 《金庸武侠小说完全手册》(张秀奇 & 李志英. (2006). 《金庸武侠小说完全手册》. 山西教育出版社.) จำนวนทั้งสิ้น 173 คำ

2. ศึกษาเฉพาะวิทยายุทธ์ที่ปรากฏในต้นฉบับภาษาจีน *เซ่อเตี้ยวอิงสงยงจ้วน* 《射雕英雄传》(金庸. (2020). 《射雕英雄传》. 广州出版社.)

3. ศึกษาเฉพาะการแปลชื่อวิทยายุทธ์ในนิยายกำลังภายในเรื่อง *เซ่อเตี้ยวอิงสงยงจ้วน* 《射雕英雄传》ฉบับพากย์ไทย ที่แปลมาจากต้นฉบับเดียวกัน ดังนี้

จอมยุทธมังกรหยก (ภาคหนึ่ง วีรชนพิชิตมาร) แปลโดย คนบ้านเพ ที่ตีพิมพ์โดยสำนักพิมพ์สุภาพใจ เมื่อปี พ.ศ. 2535

ก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษ แปลโดย น.นพรัตน์ ที่ตีพิมพ์โดย สำนักพิมพ์สกายบุ๊ก เมื่อปี พ.ศ. 2537

4. ศึกษาเปรียบเทียบเฉพาะการ “ก๊าวไม่ข้าม” ความเป็นอื่นด้านการแปล “ชื่อวิทยายุทธ์” ในต้นฉบับภาษาไทย และบทแปลจีน ประกอบกับการพิจารณาปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น เนื้อเรื่อง บริบท เป็นต้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

คำวิสามานยนามในบทความนี้ใช้เกณฑ์การถ่ายถอดเสียงภาษาจีนแมนดารินด้วยอักษรวิธีไทย ซึ่งเผยแพร่โดย คณะกรรมการการสืบค้นประวัติศาสตร์ไทยในเอกสารจีน สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี พุทธศักราช 2540 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. โดยยกเว้นตัวอักษรจีนที่ขึ้นต้นพยัญชนะ “zh” “ch” “sh” “r” จะไม่ขีดเส้นใต้กำกับไว้ตามเกณฑ์ เช่น “射雕英雄传” จะไม่เขียนเป็น “เซ่อเตี้ยวอิงสงยงจ้วน” แต่จะเขียนเป็น “เซ่อเตี้ยวอิงสงยงจ้วน” เป็นต้น ยกเว้น (1) เนื้อความที่อ้างอิงมาจากแหล่งข้อมูลภาษาไทย จะคงเนื้อความการถอดเสียงคำวิสามานยนามของต้นฉบับเอาไว้ เช่น วิทยานิพนธ์ของวรรัตน์ พิริยานสรณ์ (2543) ศึกษาเรื่อง “การเปรียบเทียบชื่อเตี้ยวอิงสงยงจ้วนกับมังกรหยก” จะคงเนื้อความของต้นฉบับไว้ คือ “เซ่อเตี้ยวอิงสงยงจ้วน” และ (2) คำวิสามานยนามที่ถอดเสียงด้วยภาษาถิ่นที่แพร่หลายในสังคมไทย เช่น กิมย้ง เนี่ยอูเซ็ง ปักกิ่ง เชียงไฮ้ ซ้องกั๋ง เป็นต้น

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ศึกษาชื่อวิทยายุทธ์ในนิยายเรื่อง *เซ่อเตี้ยวอิงสงยงจ้วน* ต้นฉบับภาษาจีนอย่างละเอียด
2. ผู้วิจัยเปรียบเทียบจำนวนและชื่อวิทยายุทธ์จาก *เซ่อเตี้ยวอิงสงยงจ้วน* ทั้งต้นฉบับดั้งเดิม ฉบับปรับปรุง และ ฉบับปรับปรุงใหม่ พบว่ามีเพียงต้นฉบับปรับปรุงเท่านั้นที่มีคำศัพท์วิทยายุทธ์ครบถ้วนตามคู่มือนิยายกำลังภายในของกิมย้งฉบับสมบูรณ์ 《金庸武侠小说完全手册》(张秀奇 & 李志英. (2006). 《金庸武侠小说完全手册》. 山西教育出版社.) จำนวนทั้งสิ้น 173 คำ
3. ศึกษา *เซ่อเตี้ยวอิงสงยงจ้วน* ฉบับแปลภาษาไทยของสำนวนคนบ้านเพและสำนวน น.นพรัตน์

4. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมารวมอภิปรายและชวนสนทนาในประเด็นที่เกี่ยวข้องในผลการศึกษาและในการอภิปรายผลการวิจัย
5. เก็บรวบรวมบันทึกข้อมูลตัวอย่างชื่อวิทย์ยุทธ์ทั้งจากต้นฉบับภาษาจีนและฉบับแปลภาษาไทย
6. ศึกษาและเปรียบเทียบกลวิธีการแปลชื่อวิทย์ยุทธ์ในฉบับแปลภาษาไทยสองสำนวน
7. ศึกษาและเปรียบเทียบการแปลตลาดเคลื่อนที่ปรากฏในฉบับแปลภาษาไทยทั้งสองสำนวน พร้อมทั้งทดลองแปลเพื่อนำเสนอบทแปลที่เหมาะสม
8. สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

บทความนี้ใช้แนวคิดทางการแปลแบบผสมผสานโดยใช้กรอบแนวคิดของบุรินทร์ ศรีสมถวิล (2559: 134, 2562: 270, 2563: 517) เกี่ยวกับ “การก้าวไม่ข้าม” ความเป็นอื่นทางภาษาเป็นกรอบแนวคิดหลักในการวิเคราะห์การแปล “ชื่อวิทย์ยุทธ์” ซึ่ง “การก้าวไม่ข้าม” หมายถึง “ก้าวไม่ข้ามอุปสรรคต่าง ๆ ในระหว่างกระบวนการแปล เช่น ขาดการตีความต้นฉบับอย่างถี่ถ้วน การเพิกเฉยคำแปลที่มีภาพความคิดไม่ตรงกับตรงฉบับ” และใช้เกณฑ์และข้อควรระวังด้านการแปลของ กนกพร นุ่มทอง และศิริวรรณ ลิขิตเจริญธรรม (2562: 105-151) มาประกอบในการวิเคราะห์

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเปรียบเทียบการแปลชื่อวิทย์ยุทธ์ในนิยาย *เซ่อเตี้ยวอิงสงยจ้วน* ฉบับภาษาไทยสองสำนวน คือสำนวนแปลคนบ้านเพเน้นใช้กลวิธีการแปลตรงตัวเป็นหลัก รองลงมาคือกลวิธีการแปลเอาความ และใช้กลวิธีแปลทับศัพท์เสียงภาษาถิ่นจีน ส่วนสำนวนแปล น.นพรัตน์ เน้นใช้กลวิธีแปลทับศัพท์เสียงภาษาถิ่นจีนพร้อมด้วยคำอธิบายในเครื่องหมายวงเล็บ โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัว จากการศึกษาค้นคว้าเปรียบเทียบการแปลชื่อวิทย์ยุทธ์ของสองสำนวน พบว่าทั้งสองสำนวน ต่างก็มีลักษณะการก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นทางภาษาเหมือนกันและต่างกัน โดยแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) สองสำนวนแปลใช้คำแปลที่ต่างกันและล้วนแปลตลาดเคลื่อนที่ไปจากต้นฉบับ และ 2) ทั้งสองสำนวนแปลเลือกใช้คำแปลที่ต่างกัน แต่สำนวนหนึ่งแปลถูกต้อง อีกสำนวนหนึ่งแปลตลาดเคลื่อนที่ไปจากต้นฉบับ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สองสำนวนแปลใช้คำแปลที่ต่างกันและล้วนแปลตลาดเคลื่อนที่ไปจากต้นฉบับ

จากการศึกษาการแปลชื่อวิทย์ยุทธ์ในนิยายกำลังภายในเรื่อง *เซ่อเตี้ยวอิงสงยจ้วน* ฉบับภาษาไทยทั้งสองสำนวน พบว่าทั้งสองสำนวนต่างก็มีการถ่ายทอดความหมายตลาดเคลื่อนที่ไปจากต้นฉบับโดยไม่ระวังความกว้างแคบด้านความหมายของคำ รวมถึงความผิดพลาดไปจากที่ผู้ประพันธ์ต้องการจะสื่อ เป็นเหตุทำให้กระบวนการอ่านนั้นมีภาพความคิด ลีลาในการบรรยาย ความร้ายกาจของวิทย์ยุทธ์ไม่เท่าต้นฉบับ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ (1)

ต้นฉบับภาษาจีน

笑弥陀张阿生估量这铜缸虽重，自己尽可接得住，当下抢上一步，运气双臂，叫一声：“好！”待铜缸飞到，双臂一沉，托住缸底，肩背肌肉坟起，竟自把铜缸接住了，双臂向上一挺，将铜缸

高举过顶。但他脚下使力太巨，喀喇一声，左足在楼板上踏穿了一个洞，楼下众人又大叫起来。

张阿生上前两步，双臂微曲，一招 **“推窗送月”**，将铜缸向丘处机掷去。（《射雕英雄传》，2021: 54）

สำนวนแปลคนบ้านเพ จอมยุทธ์มังกรหยก

อรหันต์ยิ้มเตี้ยอาแซคะเนว่า แม้นโง่งทองเหลืองใบนี้จะหนักมาก แต่ตนสามารถรับมันไว้ได้ จึงถลันตัวก้าวออกไป ข้างหน้าหนึ่งก้าว เกร็งกล้ามเนื้อทั้งสองแขน ร้องเสียงดังว่า “เอา!” ครั้นโง่งทองเหลืองลอยมาถึง สองแขนย่อลง เล็กน้อยประคองกันโง่งไว้ กล้ามแขนนูนขึ้นเป็นมัด ที่สุดรับโง่งทองเหลืองนั้นไว้ได้ สองแขนชูขึ้นเบี่ยงบน โง่งทองเหลืองถูกเ็นไว้เหนือศีรษะ เนื่องจากเขาใช้แรงมากไป มีเสียงไม้ลั่น ก๊อก แท้ซ่ายเหยียบพื้นกระดาน ทะลุเป็นรูโหว่ กลุ่มคนที่อยู่ชั้นล่างร้องตะโกนอย่างแตกตื่นอีกครั้ง เตี้ยอาแซรีบเท้าไปข้างหน้าสองก้าว งอข้อศอกสองข้าง ลงเล็กน้อย โยนโง่งทองเหลืองกลับไปทีคูชู่กี (จอมยุทธ์มังกรหยก, 2535: 91)

สำนวนแปล น.นพรัตน์ ก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษ

พระสังกัจจายน์ยิ้มเตี้ยอาแซคะเนว่า โง่งทองเหลืองนี้แม้หนักอึ้ง ตัวเองสามารถรับไว้ได้ ดังนั้นรีบเท้าออกไป ก้าวใหญ่ เกร็งกำลังใส่สองแขน ตวาดคำ “ประเสริฐ” ร่อนโง่งทองเหลืองลอยมาถึงก็กดสองแขนลง รองรับกันโง่งไว้ กล้ามเนื้อบริเวณหลังไหลนูนขึ้น กลับรับโง่งทองเหลืองไว้ได้ จากนั้นดันแขนทั้งสองขึ้นไป ยกโง่งทองเหลืองอยู่เหนือ ศีรษะ แต่สองเท้าเตี้ยอาแซรับน้ำหนักมากเ็นไป เสียงกรอบเมื่อพื้นกระดานเหลาถูกเหยียบทะลุเป็นช่อง ผู้คนที่ ชั้นล่างของเหลาพากันส่งเสียงร้องออกมา เตี้ยอาแซสาวเท้าออกไปสองก้าว งอแขนทั้งสองลงเล็กน้อย ใช้ออกด้วยท่า **ชุยเท็งม่อจ้งว้ย (พลิกหน้าต่างชมจันทร์)** พุ่มโง่งทองเหลืองเ็นแก่อูชู่กี (ก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษ, 2537: 123)

ในบริบทดังกล่าว เจ็ดประหลาดเจียงหนานกำลังต่อสู้กับชีวจูจีที่หอสู่รา โดยในช่วงแรกชีวจูจีได้แบกโง่งทองเหลือง บรรจุสู่ราไว้จนเต็มชั้นมาบนหอสู่ราแห่งนี้ และเชื่อเชิญให้ยอดยุทธ์ทั้งเจ็ดตีมีสู่ราจากภายในโง่งนี้ หนึ่งเพื่อเป็นการหยั่งเชิง ฝีมือ สองเพื่อเป็นการแสดงมิตรไมตรี ชีวจูจีผลักโง่งออกไปให้แต่ละคน ซึ่งทุกคนแสดงกระบวนท่าของตนเองออกมาให้ดู เป็นขวัญตา เมื่อมาถึงคราวของจิงอาเซิง เขาก็ได้รับโง่งมาและผลักดันให้ชีวจูจีด้วยกระบวนท่า “推窗送月” ซึ่งจากการ พรรณนากระบวนท่าอย่างละเอียดในบริบทต้นฉบับภาษาจีน เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ผู้เขียนได้จินตนาการผลักโง่งทองเหลือง ออกไปด้วยแขนทั้งสองข้างเปรียบเสมือนเป็นท่าทางการพลิกหน้าต่างคู่สมัยโบราณ ส่วนโง่งทองเหลืองที่มีรูปทรงกลม ๆ อวบ ๆ เปรียบเสมือนเป็นดวงจันทร์ ดังนั้น กระบวนท่า “推窗送月” ในที่นี้จึงสื่อความหมายถึง ผลักหน้าต่างออกไปเพื่อส่งมอบ ดวงจันทร์ ซึ่งการตั้งชื่อกระบวนท้าวิทยายุทธ์ในเหตุการณ์ดังกล่าวสื่อภาพให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการเห็นถึงอากัปกิริยาดังกล่าว ได้อย่างชัดเจนทันที

จากสำนวนแปลคนบ้านเพข้างต้น เห็นได้อย่างชัดเจนว่าผู้แปลได้ละความเชื่อวิทยายุทธ์ดังกล่าวไว้ ถึงแม้ในบริบทจะ มีการบรรยายถึงท่าทางในการต่อสู้ที่ใช้ “โง่ง” ประกอบการร่ายรำวิทยายุทธ์ แต่ผู้อ่านฉบับสำนวนแปลคนบ้านเพกลับ ไม่ทราบถึงการมีอยู่ของกระบวนทำนี้อยู่เลย กระบวนท่าต่อสู้ที่มีชื่อวิทยายุทธ์เฉพาะว่า “推窗送月” ภาพความคิดที่ได้ใน ฉบับแปลไม่เท่ากับต้นฉบับภาษาจีนอย่างสิ้นเชิง ในขณะที่สำนวนแปลของ น.นพรัตน์ ได้แปลโดยใช้กลวิธีการแปลทับศัพท์ เสียงภาษาถิ่นจีนพร้อมด้วยคำอธิบายในเครื่องหมายวงเล็บโดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัว คือ “ชุยเท็งม่อจ้งว้ย (พลิกหน้าต่าง ชมจันทร์)” ซึ่งคำว่า “送” หมายถึง “นำสิ่งของส่งออกไปหรือมอบให้คนอื่น” (中国社会科学院语言研究所词典编辑, 2019: 1224) ส่วนคำแปลที่ว่า “ชม” ของ น.นพรัตน์หมายถึง “ดู เช่น เชิญชมของในร้าน, ดูเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินใจ หรือชื่นใจ เช่น ชมสวน, ชมดอกไม้” (ราชบัณฑิตสถาน, 2556: 357) เห็นได้ว่าคำแปลดังกล่าวสื่อความและกิริยาอาการ คลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับ เพราะ “送” เป็นกิริยาที่จำเป็นต้องใช้มือ ส่วน “ชม” เป็นกิริยาที่ต้องใช้สายตา ซึ่งเจตนาของ

ผู้เขียนในที่นี้ตั้งใจทำให้กระบวนทำนีสื่อถึงการโยนสิ่งของออกไป ดังนั้น สำนวนแปลของ น.นพรัตน์ ถือว่าไม่สามารถสื่อเจตนารมณ์ของผู้เขียนไปยังผู้อ่านฉบับภาษาไทยได้ อีกทั้งยังทำให้ภาพความคิดในการเปรียบเทียบของภาษาต้นฉบับคลาดเคลื่อน

อย่างไรก็ตาม กระบวนทำนีวิทยาอุท์ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในนิยายกำลังภายใน อีกทั้งยังถือได้ว่าเป็นรายละเอียดที่ร่วมกันสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของงานเขียนประเภทนิยายกำลังภายในอีกด้วย การแปลชื่อวิทยาอุท์ที่สื่อความคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับย่อมส่งผลกระทบต่อ การรับรู้กระบวนทำนีวิทยาอุท์ และการละชื่อวิทยาอุท์โดยไม่แปล ยิ่งส่งผลกระทบต่อที่ร้ายแรงขึ้นไปอีก อนึ่ง ในกรณีที่มีชื่อวิทยาอุท์ที่คล้ายกันในเรื่อง ผู้แปลยังต้องระมัดระวังในการเลือกใช้คำแปลที่สามารถแบ่งแยกความแตกต่างระหว่างสองกระบวนทำนีให้ชัดเจน ซึ่งจากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่าในนิยายกำลังภายในเรื่อง *เชอเตียวอิงสงจ้วน* มีชื่อวิทยาอุท์ที่คล้ายกับตัวอย่างข้างต้นคือ กระบวนทำนีว่า “推窗望月” ที่เป็นกระบวนทำนีวิทยาอุท์ของเผิงเหลียนหู่ (彭连虎) ซึ่งมีความแตกต่างจากตัวอย่างข้างต้นเพียงคำเดียว คือคำว่า “望” ที่หมายถึง “กิริยาของการมองไปไกล ๆ มองหา การมองไปรอบ ๆ รับชม หรืออาจจะหมายถึงการคาดหวัง” (中国社会科学院语言研究所词典编辑, 2019: 1356) สำนวนแปลของ น.นพรัตน์ ได้แปลตรงตัวโดยใช้คำแปลเดียวกันกับกระบวนทำนี “推窗送月” ดังกล่าวคือคำแปลที่ว่า **ซุยเต็งม่อจ้วย (ผลึกหน้าต่างชมจันทร์)** ทั้งนี้ แสดงให้เห็นได้ว่าสำนวนแปลของ น.นพรัตน์ เข้าใจผิดว่าสองกระบวนทำนีดังกล่าวเป็นกระบวนทำนีเดียวกัน จึงไม่สามารถเลือกใช้คำแปลที่แยกความหมายออกจากกันได้ ตลอดจนอาจส่งผลให้ผู้อ่านเข้าใจผิดได้ว่าตัวละครจางอาเชิงและเผิงเหลียนหู่มีความเกี่ยวข้องกัน อาจจะจินตนาการไปถึงว่าทั้งสองนี้มีอาจารย์คนเดียวกันที่คอยประสิทธิ์ประสาทกระบวนทำนีให้กับทั้งสองคน

ดังนั้น ทั้งสองสำนวนแปลดังกล่าวต่างถือได้ว่าเป็นการแปลคลาดเคลื่อน ทั้งนี้ ผู้วิจัยจึงขอเสนอคำแปลของกระบวนทำนีดังกล่าวเป็น “**ผลึกหน้าต่างมอบจันทร์**” ดังบทแปลต่อไปนี้

สำนวนผู้วิจัย (1)

แต่สองเท้าจางอาเชิงรับน้ำหนักมากเกินไป เสียงกรอดังขึ้นเมื่อพื้นกระดานถูกเหยียบทะลุเป็นรู ผู้คนที่ชั้นล่างของหอสุราก็ส่งเสียงร้องออกมา จางอาเชิงสาวเท้าออกไปสองก้าว งอแขนทั้งสองลงเล็กน้อย ใช้กระบวนทำนี**ผลึกหน้าต่างมอบจันทร์** หูมโองทองเหลืองคืนแก่ชีวิตู๊

ตัวอย่างที่ (2)

ต้นฉบับภาษาจีน

郭靖刚从小艇艇首爬上甲板，眼见势急，已自不及抢上相救，双掌齐发，一招

“**双龙取水**”，猛击欧阳锋后腰。(《射雕英雄传》，2021: 693)

สำนวนแปลคนบ้านเพ จอมยุทธ์มังกรหยก

ก๊วยเจ๋งเพิ่งจะปีนป่ายขึ้นถึงดาดฟ้าเรือ เห็นเหตุการณ์คับขันยิ่งนัก ครั้นจะเข้าไปหาอาจารย์คงมิทันการ จึงชิงฟาดฝ่ามือทั้งสองออกไป ในท่า “**มังกรคู่แสงน้ำ**” หมายกระแทกบันเอวเอาเอี้ยงฮง (จอมยุทธ์มังกรหยก: 1251)

สำนวนแปล น.นพรัตน์ ก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษ

ก๊วยเจ๋งเพิ่งปีนป่ายจากเรือน้อยขึ้นถึงบนดาดฟ้าเรือ เห็นสถานการณ์รีบร้อนคับขัน ไม่ทันสะอึกเข้าช่วยเหลือ พลันผลักดันสองมือ ใช้ออกด้วยท่า**ซังเล้งจู้จี้ (มังกรคู่ตุน้ำ)** กระแทกใส่ชายโครงของอาวเอี้ยงฮง (ก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษ, 2537: 1549)

ในบริบทดังกล่าว กัวจิ้งได้ใช้กระบวนท่า “双龙取水” เพื่อต่อสู้กับโอวหยางเฟิงขณะที่เรือกำลังจะอัปปางกลางทะเล โดยออกพล้งด้วยฝ่ามือสองข้าง และโจมตีบริเวณเอวจากด้านหลังของโอวหยางเฟิง กระบวนท่านี้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนท่า “สิบแปดฝ่ามือพิชิตมังกร” (张秀奇 & 李志英, 2006: 180) ทั้งนี้ ชื่อวิทยายุทธดังกล่าวสื่อสารให้ผู้อ่านนึกเห็นภาพได้ว่า ฝ่ามือทั้งสองข้าง เปรียบเสมือนมังกรสองตัว น้ำเปรียบดังศัตรูที่มังกรคู่นั้นต้องการจะโจมตี

จากสำนวนการแปลของคนบ้านเพ ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลตรงตัวโดยใช้คำแปลที่ว่า “มังกรคู่แสงน้ำ” ซึ่งคำว่า “แสง” หมายถึง “เที่ยวหา, ค้นหา, เสาะหา” (ราชบัณฑิตสถาน, 2556: 1272) ส่วนสำนวนการแปลของ น.นพรัตน์ ผู้แปล ใช้แปลทับศัพท์เสียงภาษาถิ่นจีนพร้อมด้วยคำอธิบายในเครื่องหมายวงเล็บโดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัว คือ “ซังเล้งคู่จู้ย (มังกรคู่ตูดน้ำ)” ซึ่งคำว่า “ตูด” นั้นหมายถึง “สูบด้วยปาก เช่น ตูดนมแม่ ปลิงตูดเลือด, ทำให้เคลื่อนเข้าหาด้วยแรงอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น แม่เหล็กตูด, โคลนตูด, โดยปริยายหมายถึงดิ่งไปจนหมด เช่น คาสีโนเป็นสถานที่ตูดทรัพย์ของนักพนัน” (ราชบัณฑิตสถาน, 2556: 442) ซึ่งทั้งคำว่า “แสง” และ “ตูด” นั้น ถอดความจากภาษาจีนคำว่า “取” ในที่นี้หมายถึง “หยิบมาในมือ, ก่อให้เกิดผลลัพธ์” (中国社会科学院语言研究所词典编辑, 2019: 1079) ทั้งนี้ ทั้งสองคำแปลภาษาไทยดังกล่าวและคำในต้นฉบับภาษาจีนมีอรรถลักษณะที่แตกต่างกันดังนี้

ต้นฉบับภาษาจีน	สำนวนแปลคนบ้านเพ	สำนวนแปล น.นพรัตน์
取	แสง	ตูด
[+กริยาที่ใช้มือ]	[+กริยาที่ใช้มือ]	[+กริยาที่ใช้มือ]
[+ได้รับของสิ่งนั้นมา]	[-ได้รับของสิ่งนั้นมา]	[+ได้รับของสิ่งนั้นมา]

จากผลการวิเคราะห์อรรถลักษณะดังกล่าว ในบริบทดังกล่าวจะพบว่า “取” เป็นกริยาที่ต้องใช้มือเพื่อจะคว้าเอาชีวิตของคู่ต่อสู้มาไว้ในกำมือ ในขณะที่กริยาที่ว่า “แสง” และ “ตูด” นั้นไม่ต้องใช้มือแต่อย่างใด อีกทั้งยังไม่สามารถสื่อถึงอรรถรสของการฉายภาพเหมือนต้นฉบับภาษาจีน จึงถือได้ว่าสองคำแปลดังกล่าวล้วนสื่อความและภาพกริยาอาการคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับภาษาจีนโดยสิ้นเชิง ทั้งนี้ “กริยาที่มีการสัมผัสด้วยมือในภาษาไทย ได้แก่ กำ ขยำ ขยี้ คลำ คว้า คว้า แค้น จับ ฉวย ตะครุบ ตะปบ ตะตะ ต้อง เพ้า ปีบ รูด ย่น” (นพวรรณ พันธุมธา, 2565: 115) ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าในที่นี้ หากเลือกใช้คำว่า “คว้า” ที่หมายถึง “ยื่นมือไปจับหรือฉวยมาโดยเร็ว, ลักษณะที่คล้ายคลึงเช่นนั้น เช่น ศัพท์นี้ไปคว้ามาจากไหน, กริยาชักว่าวกระตุกให้หัวว่าวปลงแล้วช้อนขึ้นไปทางใดทางหนึ่งตามความต้องการ เช่น ว่าวจุฬากับว่าวปักเป้าคว้ากัน” (ราชบัณฑิตสถาน, 2556: 241) จะสื่อความหมายและภาพการเคลื่อนไหวสอดคล้องกับต้นฉบับ โดยขอเสนอสำนวนแปลภาษาไทยของกระบวนท่าดังกล่าวเป็น “มังกรคู่คว้าธารา” ดังสำนวนผู้วิจัย (2a) ซึ่งเป็นการแปลตรงตัว พร้อมใช้คำไวพจน์ของคำว่า ธารา ที่หมายถึง “สายน้ำ ลำธาร ห้วย หยาดน้ำ ท่อน้ำ” (ราชบัณฑิตสถาน, 2556: 601) เพื่อเพิ่มคำให้ภาษาสำนวนแปลมีความสละสลวยยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยยังขอเสนอสำนวนแปลภาษาไทยของกระบวนท่าดังกล่าว โดยใช้การแปลเอาความว่า “ฝ่ามือคู่พิชิตศัตรู” ดังที่กล่าวไปข้างต้นแล้วว่าฝ่ามือนี้ต้องออกท่าด้วยฝ่ามือสองข้าง พิชิต หมายถึง “ชนะ,ปราบให้แพ้” (ราชบัณฑิตสถาน, 2556: 834) และน้ำเปรียบดังศัตรู ซึ่งจะสามารถสื่อภาพพจน์ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า กระบวนท่านี้เป็นกระบวนท่าที่ต้องใช้ฝ่ามือสองข้างโจมตีคู่ต่อสู้ ดังสำนวนผู้วิจัย (2b) ต่อไปนี้

สำนวนผู้วิจัย (2a)

กัวจิ้งเพิงปืนปายจากเรือน้อยขึ้นถึงบนดาดฟ้าเรือ เห็นสถานการณ์ร้อนคับขัน พลันเข้าช่วยเหลือ ผลักดันสองมือใช้กระบวนท่า “มังกรคู่คว้าธารา” กระแทกใส่ชายโครงของโอวหยางเฟิง

สำนวนผู้วิจัย (2b)

กัวจิ้งเฟิงปีนป่ายจากเรือน้อยขึ้นถึงบนดาดฟ้าเรือ เห็นสถานการณ์ร้อนคับขัน พลันเข้าช่วยเหลือ ผลักดันสองมือใช้กระบวนท่า “ฝ่ามือคู่พิชิตศัตรู” กระแทกใส่ชายโครงของโอรสหยางเฟิง

สำนวนผู้วิจัย (2a) คำนึงถึงภาษาต้นฉบับเป็นสำคัญ พยายามดึง “ผู้อ่านชาวไทย” ให้เข้าสู่ต้นฉบับภาษาจีน เน้นรักษาขนบการใช้ตัวเปรียบในภาษาจีน โดยใช้กลยุทธ์การแปลรักษาความแปลกต่าง ถอดความชื่อวิทย์ยุทธ์ “双龙取水” ตรง ๆ ออกมาเป็น “มังกรคู่คว้าธารา” ส่วนสำนวนผู้วิจัย (2b) คำนึงถึงผู้อ่านชาวไทยเป็นสำคัญ พยายามให้ผู้อ่านชาวไทยเข้าใจชื่อวิทย์ยุทธ์ในทันทีโดยไม่ต้องอาศัยการตีความหรือการจินตนาการ โดยใช้กลยุทธ์การแปลแบบทำให้กลมกลืนกับภาษาปลายทางคือ ภาษาไทย โดยตีความ “双龙取水” ออกมาอย่างสร้างสรรค์เป็น “ฝ่ามือคู่พิชิตศัตรู” เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ไม่ว่าจะใช้กลยุทธ์การแปลแบบใดแปลเป็นภาษาไทย ผู้อ่านชาวไทยสามารถเข้าใจความหมายและได้รับอรรถรสเทียบได้กับต้นฉบับภาษาจีน

ตัวอย่างที่ (3)

ต้นฉบับภาษาจีน

黄蓉见她迟疑，左足一点，跃起丈余，在半空连转两个圈子，凌空挥掌，向梅超风当头击到，正是“落英神剑掌”中的一招“江城飞花”，叫道，“这一招我爹爹教过你的，你还没忘记罢？”

(《射雕英雄传》，2021: 340)

สำนวนแปลคนบ้านเพ จอมยุทธ์มังกรหยก

อึ้งย้งเห็นนางยังลังเลใจ จึงดีดเท้าลอยตัวขึ้นสามวา หมุนตัวดีดกลางอากาศสองรอบ ชัดฝ่ามือกระแทกหน้าผาก บ่วยเถียวฮวงทันทีในท่า “นางฟ้าโปรยดอกไม้” พलगร้องตะโกนขึ้นว่า “ท่านพ่อข้าเคยสอนเจ้ายังไม่ลืมกระมัง ?”

(จอมยุทธ์มังกรหยก, 2535: 596)

สำนวนแปล น.นพรัตน์ กว๊ายเจ๋งยอดวีรบุรุษ

อึ้งย้งเห็นนางรือล้งเล ดังนั้นสะกิดเท้าซ้าย ลอยตัวขึ้นวาศเหวมุนตัวกลางอากาศติดต่อกันสองรอบ สะบัดฝ่ามือ ครอบคลุมลงยังศีรษะบ่วยเถียวฮวง ด้วยกระบวนท่าในเลาะเอ็งซึ้งเกี่ยมเจีย (ฝ่ามือเทพกระบี่บุปผาร่วงโรย) นามกั้งเจี้ยปวยฮวย (บุปผาพลั่วนครวารี) ปากร้องว่า “กระบวนท่านนี้เป็นบิดาข้าพเจ้าถ่ายทอดต่อท่าน ท่านยังไม่ลืมเลือนกระมัง?” (ก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษ, 2537: 763)

เนื่องจากหมยเซาเฟิงจับตัวกัวจิ้งเอาไว้ หวงหรงจึงมาช่วยกัวจิ้งโดยแสดงกระบวนท่า “落英神剑掌” เพื่อเป็นการยืนยันตัวตนให้กับหมยเซาเฟิงทราบว่านางคือลูกสาวของเจ้าเกาะดอกท้อ เพราะ กระบวนท่า “落英神剑掌” เป็น “วิชาที่หวงเยาซือ เจ้าเกาะดอกท้อได้คิดค้นขึ้นมาด้วยตนเอง ดัดแปลงมาจากกระบวนท่าการใช้กระบี่ ทรงพลังอย่างยิ่ง โดยใช้แขนทั้งสองข้างโบกสะบัดขึ้น จะเกิดเงาฝ่ามือทั่วทุกสารทิศ ซึ่งอาจมีภาพมายาบ้างฝ่ามือจริงบ้าง ดุจดั่งลมพายุที่พัดหมุนในป่าดอกท้อ และมีดอกไม้นับพันนับหมื่นร่วงหล่นลงมา ดังามราวกับดอกไม้เหล่านั้นกำลังเต้นรำ” (张秀奇 & 李志英, 2006: 181)

สำนวนคนบ้านเพ ใช้กลวิธีการแปลเอาความ ถอดความชื่อวิทย์ยุทธ์ “落英神剑掌” เป็น “นางฟ้าโปรยดอกไม้” หากพินิจในรายละเอียดพบว่า ผู้แปลถอดความคำว่า “神” ที่หมายถึง “วิเศษอย่างมาก, พิชิตด้วยกลเม็ดที่แยบยล”

(中国社会科学院语言研究所词典编辑, 2019: 1161) เป็นภาษาไทยว่า “นางฟ้า” ที่หมายถึง “นางในเทพนิยายที่ถือว่าอยู่บนสวรรค์” (ราชบัณฑิตสถาน, 2556: 619) และถอดความคำว่า “落英” ที่หมายถึง “ดอกไม้ที่ร่วงหล่นลงมาจากต้น” (中国社会科学院语言研究所词典编辑, 2019: 864) เป็นภาษาไทยว่า “โปรยดอกไม้” ซึ่ง “โปรย” ในภาษาไทยหมายถึง “ตกลงมาเป็นเม็ด ๆ กระจายทั่วไป เช่น ฝนโปรย, ทำให้ตกลงมาด้วยการคล้ายคลึงเช่นนั้น เช่น โปรยข้าวตอกดอกไม้” (ราชบัณฑิตสถาน, 2556: 767)

ส่วนสำนวนแปล น.นพรัตน์ ใช้กลวิธีแปลทับศัพท์เสียงภาษาจีนพร้อมด้วยคำอธิบายในเครื่องหมายวงเล็บโดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัว ถอดความชื่อวิทย์ยุทธ์ “落英神剑掌” เป็น “ละเอียงซึ่งเกี่ยมเจีย (ฝ่ามือเทพกระบี่บุปผาร่วงโรย)” โดยคำว่า “เทพ” ที่หมายถึง “เทวดา” (ราชบัณฑิตสถาน, 2556: 580) ผู้แปลถอดความภาษาจีนมาจากคำว่า “神” ส่วนคำว่า “落” ผู้แปลได้ถอดความเป็นภาษาไทยว่า “ร่วง” ซึ่งหมายถึง “หลุดออกและตกลง เช่น น้ำตาร่วง ใบไม้ร่วง ถูกขกพันร่วง โดยปริยายหมายความว่า ลกลงต่ำ เช่น เคยได้อันดับที่ 1 มาโดยตลอด ปีนี้ร่วงมาอยู่อันดับที่ 10” “ร่วงโรย” หมายถึง “เสื่อมไป, สิ้นไป, เช่น สังขารร่วงโรย, เชี่ยวไป” (ราชบัณฑิตสถาน, 2556: 791)

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้างต้น พบว่าสำนวนการแปลคนบ้านเพเข้าข่ายการแปลบางส่วนของ Catford ที่ว่า “การแปลบางส่วนนั้น คือ การละทิ้งเนื้อหาบางส่วนหรือหลายส่วนไว้ มิได้แปลให้เห็นชัดเจนโดยตรง แต่จะสรุปเข้าไปอยู่ในกระบวนการแปล เนื่องจากเนื้อหาบางอย่างไม่สามารถแปลเป็นถ้อยคำได้ เช่น ความหมายแฝง ความไพเราะ ลึกซึ้ง กินใจ หรือเนื่องจากผู้แปลไม่แปลโดยเจตนา เพราะไม่ต้องการนำเอาลักษณะต่าง ๆ ของวัฒนธรรมต้นฉบับเข้าไปสู่วัฒนธรรมการแปล” (Catford, 1967: 1) ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าสำนวนการแปลคนบ้านเพได้ละ คำว่า “剑” ที่แปลว่า “กระบี่” และ “掌” ที่หมายถึง “ฝ่ามือ” เอาไว้ ทำให้ความสำคัญของต้นฉบับที่เน้นว่ากระบวนการทำวิทย์ยุทธ์นี้ใช้ “ฝ่ามือ” ในการโจมตีคู่ต่อสู้เป็นสำคัญนั้นขาดหายไปส่วนหนึ่ง และหากพินิจจากชื่อวิชาในภาษาไทยที่ว่า “นางฟ้าโปรยดอกไม้” นั้น คำว่า “โปรยดอกไม้” ในภาษาไทยมีความหมายเอนเอียงไปทางบวก เช่น ผู้ที่ร่ำรวยพรโปรยข้าวตอกดอกไม้ต้อนรับแขกที่มาเข้าร่วมประชุม ถือเป็นการก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นทางด้านการแปล เพราะทำให้ผู้อ่านไม่สามารถรับรู้ได้ว่ากระบวนการทำนี้ออกโจมตีโดยใช้ส่วนใดของร่างกายเป็นสำคัญ และยังไม่สามารถสัมผัสได้ความร้ายกาจและรุนแรงของกระบวนการทำนี้เลย กระบวนการทำนี้ถือเป็นกระบวนการท่าเด่นของเกาเขดอกท้อ การแปลเช่นนี้อาจจะทำให้ผู้อ่านมองข้ามหรือไม่เห็นความสำคัญของกระบวนการทำนี้ได้

ส่วนคำว่า “ฝ่ามือเทพกระบี่บุปผาร่วงโรย” ของสำนวนการแปล น.นพรัตน์นั้น คำว่า “เทพกระบี่” ซึ่งการขยายนามของการแปลภาษาไทยนั้น “ต้องตั้งค่านามเป็นคำตั้งต้นแล้วแปลย้อนขึ้นมา” (กนกพร นุ่มทอง, 2563: 95-96) ดังนั้นต้นฉบับภาษาจีนใช้คำว่า “神剑” จึงควรแปลเป็น “กระบี่วิเศษ” เพื่อให้สอดคล้องกับหลักภาษาจีน อีกทั้งยังสามารถสื่อความหมายและภาพกิริยาอาการสอดคล้องกับต้นฉบับ ผู้วิจัยจึงเสนอคำว่า “ฝ่ามือกระบี่วิเศษบุปผาร่วง” ซึ่งเป็นการแปลตรงตัวดังสำนวนผู้วิจัย (3a) และนอกจากนี้ผู้วิจัยยังขอเสนอสำนวนแปลภาษาไทยของกระบวนการทำดังกล่าวอีกหนึ่งสำนวนคำว่า “ฝ่ามือมายาบุปผาร่วง” ซึ่งเป็นการแปลเอาความ เหตุที่ต้องตัดคำว่า “กระบี่” ออกนั้น เพราะความจริงแล้วกระบวนการทำนี้ไม่ได้ใช้กระบี่เป็นอาวุธ เพียงแต่มีต้นกำเนิดมาจากกระบวนการใช้กระบี่เท่านั้น เพื่อลดความสับสนของผู้อ่านว่ากระบวนการนี้ใช้อะไรเป็นอาวุธกันแน่ และแกนหลักของกระบวนการทำนี้คือ **ความลวงหลอก คล้ายจริงคล้ายไม่จริง ฝ่ามือถูกส่งออกมาอย่างละล่านตารวกับดอกท้อจำนวนมากที่ร่วงหล่นมาจากต้น แต่ไหนเลยจะรู้ว่าฝ่ามือใดจริง ฝ่ามือใดเท็จ กว่าที่รู้ตัวก็ถูกภพมายาเหล่านั้นโจมตีเสียแล้ว** ดังนั้นจากตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่าการแปลนั้นไม่ตายตัว ไม่จำเป็นต้องอยู่ในขอบของการแปลตรงเพียงอย่างเดียว การแปลเอาความนั้นก็สื่อรรถรสและความหมายให้ผู้อ่านได้เป็นอย่างดีไม่แพ้กัน ดังตัวอย่างสำนวนผู้วิจัย (3b) ต่อไปนี้

สำนวนผู้วิจัย (3a)

หวงหรงเห็นว่านางยังลั้งเล ดังนั้นสะกิดปลายเท้าซ้าย ตีลังกากลางอากาศสองรอบ สะบัดฝ่ามือลงที่ศีรษะเหมยเซา เฟิง ด้วยกระบวนท่าฝ่ามือกระบี่วิเศษบุปผาร่วง นาม บุปผาลอยกลางนครวาริ พร้อมพูดว่า “กระบวนท่านี้เป็นบิดาข้าถ่ายทอดให้ท่าน ท่านคงยังไม่ลืมกระมัง?”

สำนวนผู้วิจัย (3b)

หวงหรงเห็นว่านางยังลั้งเล ดังนั้นสะกิดปลายเท้าซ้าย ตีลังกากลางอากาศสองรอบ สะบัดฝ่ามือลงที่ศีรษะเหมยเซา เฟิง ด้วยกระบวนท่าฝ่ามือมายาบุปผาร่วง นาม บุปผาลอยกลางนครวาริ พร้อมพูดว่า “กระบวนท่านี้เป็นบิดาข้าถ่ายทอดให้ท่าน ท่านคงยังไม่ลืมกระมัง?”

สำนวนผู้วิจัย (3a) คำนี้ถึงภาษาต้นฉบับเป็นสำคัญ เน้นรักษาประวัติความเป็นมาของกระบวนท่านี้ที่หวงเย่าซือเป็นผู้คิดค้น เนื่องจากกระบวนท่านี้มีวิธีการใช้กระบี่เป็นต้นแบบ จึงสามารถใช้กลยุทธ์การแปลตรงตัว ถอดความชื่อวิทย์ยุทธ์ “落英神剑掌” ออกมาเป็น “ฝ่ามือกระบี่วิเศษบุปผาร่วง” ได้

ส่วนสำนวนผู้วิจัย (3b) คำนี้ถึงผู้อ่านชาวไทยเป็นสำคัญ พยายามให้ผู้อ่านชาวไทยเข้าใจชื่อวิทย์ยุทธ์ในทันทีโดยไม่ต้องอาศัยการตีความหรือการจินตนาการ โดยใช้กลยุทธ์การแปลแบบเอาความ ดีความ “落英神剑掌” ออกมาอย่างเสร็จสรรพเป็น “ฝ่ามือมายาบุปผาร่วง” เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ไม่ว่าจะใช้กลยุทธ์ใดถอดความชื่อวิทย์ยุทธ์เป็นภาษาไทย ผู้อ่านชาวไทยสามารถเข้าใจความหมายและได้รับอรรถรสเทียบได้กับต้นฉบับภาษาจีนได้เป็นอย่างดี

2. ทั้งสองสำนวนแปลเลือกใช้คำแปลที่ต่างกัน แต่สำนวนหนึ่งแปลถูกต้อง อีกสำนวนหนึ่งแปลคลาดเคลื่อนจากต้นฉบับ

จากการศึกษาการแปลชื่อวิทย์ยุทธ์ในนิยายกำลังภายในเรื่อง *เซ่อเต็ยวอชิงสงจ้วน* ฉบับภาษาไทยทั้งสองสำนวนแปล พบว่า สำนวนใดสำนวนหนึ่งมีการถ่ายทอดความหมายคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับโดยไม่ระวังความกว้างแคบด้านความหมายของคำ ผู้แปลขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิหลังของนิยายกำลังภายใน การใช้กลวิธีการแปลแบบละความดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ (4)

ต้นฉบับภาษาจีน (4a)

这铜尸生性残忍，敌人越强，他越是要使他们死得惨酷。何况敌人伤了他爱妻，尤甚于伤害他自己。

黑风双煞十指抓人的九阴白骨爪与伤人内脏的“摧心掌”即将练成，此时火候已到十之八九，他忽地一声怪啸，左掌右抓，招招攻向敌人要害。（《射雕英雄传》，2021: 141）

ต้นฉบับภาษาจีน (4b)

有一天，我们在一座破庙里练“摧心掌”，突然四面八方的给数十名好手围住了。领头的是师弟陆乘风。他恼恨为了我们而给师父打断双腿，大举约人，想擒我们去献给师父。这小子定是想重入师门。哼，要擒住‘黑风双煞’，可也没那么容易。我们杀了七八名敌人，突围逃走，可是我也受伤不轻。（《射雕英雄传》，2021: 334）

สำนวนแปลคนบ้านเพ จอมยุทธ์มังกรหยก (4a)

ไอ้ตั้งขึ้นนี้นิสัยอำมหิตโหดเหี้ยม หากคู่ต่อสู้ยิ่งเข้มแข็งมากเท่าไร มันก็จะสังหารพวกเขาอย่างทารุณมากขึ้นเท่านั้น มีหน้าข้าศัตรูคู่แค้นยังทำร้ายภริยารักของมันบาดเจ็บสาหัส ซึ่งมีความเจ็บปวดรวดร้าว ยิ่งเสียกว่าการปองร้ายตัวมันเอง กระบวนท่า “เกาอิมแปะกุกเยี้ยว” (กรงเล็บกระดุกขาวมรณะ) ที่ใช้สืบนิ้วแทงคน แลกระบวนท่า “ฝ่ามือทลายหัวใจ” ของอสูรแฝดวายุนิลนั้น ไกล่ฝักปรือสำเร็จจรมร่อ ครานั้นประเเมนได้ราวแปดเก้าส่วนในสิบส่วน ฉับพลันนั้น มันแผดร้องสยองเสียงยาว ฝ่ามือทั้งซ้ายแลขวา ตะกุกไปข้างหน้าสุด ทุก ๆ ท่าล้วนพุ่งเป้าไปยังจุดตายของคู่ต่อสู้ (จอมยุทธ์มังกรหยก, 2535: 234)

สำนวนแปลคนบ้านเพ จอมยุทธ์มังกรหยก (4b)

อยู่มาวันหนึ่ง พวกเรากำลังฝึก ‘ฝ่ามือสลายใจ’ อยู่ ณ วัดร้างแห่งหนึ่งพลันถูกยอติฝีมือนับสิบโอบล้อม ไว้ทั้งแปดทิศ ผู้นำขบวนคือศิษย์ผู้น้องเล็กเส่งฮวง เขาโกรธแค้นที่เราเป็นต้นเหตุ ทำให้เขาต้องถูกอาจารย์ลงโทษตีจนแขนขาหักทั้งสองข้าง จึงระดมนัดหมายผู้คนคิดจะจับกุมตัวพวกเราไปมอบแก่อาจารย์ เจ้าหมอนั้น คงคิดจะกลับไปฝากตัวเป็นศิษย์ดังเดิมกระมัง เชอะ เรื่องจะจับตัว “อสูรแปดวานิล” นั้น มิใช่เรื่องง่ายดอก พวกเรากرانั้นเช่นฆ่าสังหารศัตรูไปเจ็ดแปดคน แล้วทะลวงฝ่าวงล้อมหนีเตลิดไปได้ แต่ตัวข้าบาดเจ็บมิใช่เบา (จอมยุทธ์มังกรหยก, 2535: 584)

สำนวนแปล น.นพรัตน์ ก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษ (4a)

ศพทองแดงผู้นี้มีนิสัยใจคอโหดเหี้ยมอำมหิต ศัตรูยิ่งกล้าแข็งตั้งเสียงฮวงยิ่งต้องการให้ฝ่ายตรงข้ามตกตายอย่างอนาถ อย่าวว่าแต่คนเหล่านี้ยังทำร้ายภรรยาของเขา นับว่าหนักหนากว่าทำร้ายตัวเขาเอง กระบวนท่าเกาอิมแปะกุกเยี้ยว (กรงเล็บกระดุกขาวกำมหากาฬ) ที่ใช้นิ้วมือทั้งสิบตะกุกผู้คน กับกระบวนท่าชุยกิมเจี้ย (ฝ่ามือขยี้หัวใจ) ที่ทำร้ายอวัยวะภายใน ผู้คนของสองมารสลาตันดำ ไกล่ฝักปรือสำเร็จ ยามนี้มีพลังการฝึกปรือแปดเก้าส่วนแล้ว จึงกู๋ร้องดังประหลาดพิกล ซ้ายฝ่ามือขวากรงเล็บ ทุกกระบวนท่าจู่โจมใส่จุดสำคัญของศัตรู (ก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษ, 2537: 317)

สำนวนแปล น.นพรัตน์ ก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษ (4b)

มีอยู่วันหนึ่งพวกเราฝึกปรือกระบวนท่าชุยกิมเจี้ย (ฝ่ามือขยี้หัวใจ) ในศาลเจ้าร้างแห่งหนึ่ง พลันปรากฏยอติฝีมือหลายสิบคนรายล้อมทั่วสี่ทิศแปดทางไว้ ผู้นำขบวนเป็นชื่อตี (ศิษย์ผู้น้อง) นามเล็กเซ่งฮวง เขาเคียดแค้นพวกเราเป็นต้นเหตุให้ถูกซื้อแปดต่อนเก้าขาด นัดหมายผู้คนมาล้อมจับพวกเรา เพื่อส่งมอบให้ซื้อแป่ เด็กน้อยนั้นคงคิดกลับเข้าสู่สำนักอาจารย์ใหม่ เฮอะ คิดคร่ำกุ่มสองมารสลาตันดำ ไม่ง่ายดายดังใจปรารถนา พวกเราเช่นฆ่าศัตรูเจ็ดแปดคน ทะลวงฝ่าวงล้อมหลบหนี แต่เราได้รับบาดเจ็บมिन้อย (ก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษ, 2537: 750)

บริบทต้นฉบับภาษาจีน (4a) ดังกล่าว กล่าวถึงเหตุการณ์ตอนเจ็ดประหลาดเจียงหนานได้พบกับสองสามีภรรยา เฉินเสวียนเฟิง และเหมยเซาเฟิงที่มองโกล ซึ่งได้รับฉายาว่า ลมทมิฬคู่พิฆาต เหมยเซาเฟิงจึงใช้กระบวนท่า “摧心掌” โจมตีกลุ่มเจ็ดประหลาดเจียงหนาน

ส่วนบริบทต้นฉบับภาษาจีน (4b) กล่าวถึงเหตุการณ์ที่เหมยเซาเฟิงกำลังย้อนนึกถึงความหลัง สมัยที่นางและสามีของตนเองได้ฝึกกระบวนท้านี้อยู่ที่วัดร้างแห่งหนึ่ง แต่ศิษย์น้องร่วมสำนักของตนเองได้สั่งคนมาล้อมเพื่อที่จะจับกุมนาง ซึ่งเป็นกระบวนท่าที่สองสามีภรรยาฝึกเคล็ดวิชานี้จาก “九阴真经” (คัมภีร์นพยม) เฉินเสวียนเฟิงเคยใช้กระบวนท้านี้ต่อสู้กับเจ็ดประหลาดเจียงหนาน และเหมยเซาเฟิงเคยใช้เคล็ดวิชานี้โจมตีกั้วจิ้ง ทั้งนี้ จากสำนวนภาษาในต้นฉบับที่ว่า “伤人内脏的 ‘摧心掌’” ในบริบทต้นฉบับภาษาจีน (4a) สื่อความให้ผู้อ่านเข้าใจได้ว่ากระบวนท่า “摧心掌” มีพลังที่สามารถทำลาย

อวัยวะภายในร่างกายของมนุษย์ ดังนั้น กระบวนท่า “推心掌” เป็นวิธยายุทธ์ที่เน้น “ผลลัพธ์” ที่เกิดขึ้นหลังจากร่างกายสัมผัสพลังของกระบวนท่านี้ คือ ฝ่ามือส่งพลังไปยังคู่ต่อสู้ทลายหัวใจ

จากสำนวนแปลของคนบ้านเพ (4a) และ (4b) ดังกล่าว ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลตรงตัว ถอดความ “推心掌” ออกมาเป็น “ฝ่ามือทลายหัวใจ” และ “ฝ่ามือสลายหัวใจ” ตามลำดับ เพียงแต่มีการเปลี่ยนคำแปลจากคำว่า “ทลาย” เป็น คำว่า “สลาย” จุดนี้สันนิษฐานได้ว่า ผู้แปลอาจมีเจตนาในการสร้างความหลากหลายในบทแปลก็เป็นไปได้ ทั้งนี้ หากพิจารณาอย่างถี่ถ้วน พบว่า คำว่า “推” หมายถึง “หักให้ขาด หรือทำลาย” (中国社会科学院语言研究所词典编辑, 2019: 224) สำนวนแปลคนบ้านเพถอดความเป็นคำว่า “ทลาย” มีความหมายว่า “อาการที่สิ่งซึ่งเป็นกลุ่มก้อนแตกหักหรือพังกระจัดกระจาย เช่น กองทรายทลาย, หรือทำให้พัง เช่น กำแพงทลาย ทลายกำแพง” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 545) และคำว่า “สลาย” หมายถึง “สูญสิ้นไป เช่น ฝนสลาย เมื่อพระอาทิตย์ขึ้น หมอกก็สลายไป ทำให้สูญสิ้นไป” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 1181) ในขณะที่สำนวนแปลของ น.นพรัตน์ ใช้แปลทับศัพท์เสียงภาษาจีนพร้อมกับคำอธิบายในเครื่องหมายวงเล็บโดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัว คำว่า “ฝ่ามือขยี้หัวใจ” ซึ่งคำว่า “推” ที่กล่าวไปข้างต้นผู้แปลถอดความเป็นภาษาไทยคำว่า “ขยี้” นั้น หมายถึง “การใช้มือ เท้า หรือเล็บเป็นต้นนี้ซ้ำ ๆ ให้แหลกละเอียด เช่น ขยี้พืชมเสน ขยี้ดิน, เอาวัตถุเช่นผ้าถูกับเนื้อของมันเอง ในการซักฟอก, เอาวัตถุเช่นกระดาษถูกับเนื้อของมันเองเพื่อให้มัน เอมืออกตู่ไปมา เช่น ขยี้ตา ขยี้ผมโดยปริยายหมายความว่า ทำลายให้แหลกละเอียด เช่น ขยี้ข้าศึก” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 172)

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาความกว้างแคบของความหมายหรืออากัปภิกิริยาที่แฝงอยู่เบื้องหลังตัวคำกริยาทั้งสามดังกล่าวอย่างพิถีพิถันแล้ว จะพบว่า คำว่า “สลาย” และ คำว่า “ขยี้” สื่อความและภาพการเคลื่อนไหวคลาดเคลื่อนไปจากคำว่า “推” ในต้นฉบับ ดังการวิเคราะห์หรือรรถลักษณะต่อไปนี้

ต้นฉบับภาษาจีน	สำนวนแปลคนบ้านเพ	สำนวนแปลคนบ้านเพ	สำนวนแปล น.นพรัตน์
推	ทลาย	สลาย	ขยี้
[+พัง]	[+พัง]	[+พัง]	[+พัง]
[-เศษซากหายไป]	[-เศษซากหายไป]	[+เศษซากหายไป]	[-เศษซากหายไป]
[-เศษซากแหลก]	[-เศษซากแหลก]	[-เศษซากแหลก]	[+เศษซากแหลก]

จากการวิเคราะห์หรือรรถลักษณะดังกล่าว จะพบว่า คำว่า “ทลาย” ที่มีความหมายว่า “อาการที่สิ่งซึ่งเป็นกลุ่มก้อนแตกหักหรือพังกระจัดกระจาย เช่น กองทรายทลาย, หรือทำให้พัง เช่น กำแพงทลาย ทลายกำแพง” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 545) เป็นคำแปลที่สื่อความสอดคล้องกับต้นฉบับมากที่สุด ในขณะที่คำว่า “สลาย” มีหน่วยความหมายที่ว่า “เศษซากหายไป” เกินจากต้นฉบับ และคำว่า “ขยี้” มีหน่วยความหมายที่ว่า “เศษซากแหลก” ที่เกินจากต้นฉบับเช่นเดียวกัน ซึ่งถือว่าการใช้คำที่สื่ออากัปภิกิริยาเกินจากต้นฉบับ และทำให้การฉายภาพความคิดคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับอย่างสิ้นเชิง

ทั้งนี้ ผู้แปลคนบ้านเพได้แปลชื่อวิธยายุทธ์ต้นฉบับเดียวกันโดยใช้สองคำแปล ผู้แปลอาจจะมีความเจตนาสร้างชื่อให้แตกต่างกันไปตามบริบท เจตนาสร้างความหลากหลายในใช้คำ ไม่ทำให้ผู้อ่านเบื่อกับการใช้คำที่ซ้ำ ๆ กัน แต่ทว่าเป็นการสร้าง ความเข้าใจผิดให้กับผู้อ่านชาวไทย ผู้อ่านอาจจะจินตนาการว่าทั้งสองกระบวนท่านี้เป็นคนละกระบวนท่า ซึ่งอาจสร้างความสับสนให้กับผู้อ่านไม่น้อยทีเดียว ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอคำว่า “ฝ่ามือพิฆาตใจ” ซึ่งเป็นกลวิธีการแปลเอาความ “พิฆาต” หมายถึง “ฆ่า เช่น พิฆาตข้าศึก, ทำลายล้าง เช่น เรือพิฆาตตอร์ปิโด” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 834) ซึ่งฝ่ามือนี้อาจสื่อถึงการส่งพลังทำลายล้างอวัยวะภายในของคู่ต่อสู้ และมุ่งเน้นไปที่ตำแหน่งหัวใจโดยเฉพาะ ดังสำนวนผู้วิจัยต่อไปนี้

สำนวนผู้วิจัย (4)

ศพทองแดงผู้นี้มีนิสัยโหดเหี้ยม คู่ต่อสู้ยิ่งแข็งแกร่งมากเท่าใด เขาก็ยิ่งสังหารให้ตายอย่างอนาถมากเท่านั้น ยิ่งไปกว่านั้นคนเหล่านี้ยังทำร้ายภรรยาที่รักของเขาอีก ร้ายแรงกว่าทำร้ายตัวเองเสียอีก กระบวนท่าทรงเล็บกระดุกขาว จีวอิน ที่ใช้นี้ทั้งสิบตะปบศัรษะมนุษย์ กับกระบวนท่า “ฝ่ามือพิฆาตใจ” ที่ทำร้ายอวัยวะภายในของลมทมิฬคู่พิฆาต ตอนนี้พวกเขาฝึกได้แปดเก้าส่วนแล้ว ทันใดนั้นเขาก็กรีดร้องออกมาด้วยเสียงประหลาด ซ้ายฝ่ามือขาวทรงเล็บ ทุกกระบวนท่าโจมตีใส่จุดสำคัญของศัตรู

ตัวอย่างที่ (5)

ต้นฉบับภาษาจีน

郭靖乘他说话分心，左膝一低，曲肘竖肱，一招“起凤腾蛟”，刷的一声，剑尖猛撩上来。

那人向后急避，左袖已被剑锋划破。那使花枪的笑道：“来瞧大师哥的手段啊！”

(《射雕英雄传》，2021: 208)

สำนวนแปลคนบ้านเพ จอมยุทธ์มังกรหยก

ก๊วยเจ๋งฉวยจังหวะที่เขาเผลอสั้นทนายกระจายสมาธิ แขนตั้งศอกงอย่อเข้าซ้าย ออกท่า “หงษ์ร้อนมังกรทะยาน” ปลายคมกระบี่เกี่ยวกระหวัดขึ้นบนอย่างรวดเร็ว คนผู้นั้นฉวยโอกาสนี้รีบเร่ง แต่แขนเสื้อซ้ายมิวายถูกคมกระบี่ขาดเป็นทางยาว บุรุษผู้ถือทวนเป็นอาวุธหัวเราะก๊าก พลางกล่าวว่า “มาชมฝีมือของพี่ใหญ่!”

(จอมยุทธ์มังกรหยก, 2535: 357)

สำนวนแปล น.นพรัตน์ ก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษ

ก๊วยเจ๋งถือโอกาสที่ฝ่ายตรงข้ามแบ่งแยกสมาธิกล่าววาจา ย่อเข้าซ้ายลง พับศอกตั้งข้อแขน ใช้ออกด้วยท่า คิหงเทงเกา (หงส์เหินมังกรทะยาน) ปลายกระบี่แทงสวนขึ้นไป บุรุษนั้นฉวยปราคาอย่างเร่งร้อน แขนเสื้อข้างซ้ายยังถูกคมกระบี่กรีดขาด คนใช้ทวนจึงกล่าวอย่างยิ้มแย้มว่า “มาชมฝีมือของตัวซื่อๆเถอะ” (ก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษ, 2537: 467)

กระบวนท่า “起凤腾蛟” นี้ เป็นกระบวนท่าที่ก๊วยเจ๋งใช้ต่อสู้กับหนึ่งในสี่จอมยุทธ์ที่หวันเหียนหงเหลี่ย อ่องทกแห่งต้าจิน จ้างมา ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสมัยที่ก๊วยเจ๋งยังอยู่ที่มองโกลต้าจิน เนื่องจากได้รับการยุ้งปลุกปั่นของหวันเหียนหงเหลี่ย ทำให้ขามองโกลแตกกันเอง และก๊วยเจ๋งจึงต้องสำแดงกระบวนท่านี้ โดยเขาจะย่อเข้าซ้ายลง พับข้อศอก ตั้งกระบี่ขึ้น แล้วแทงสวนขึ้นไปอย่างรุนแรง ชื่อวิทยายุทธดังกล่าวสื่อสารให้ผู้อ่านนึกเห็นภาพได้ว่าการโจมตีคู่ต่อสู้ครั้งนี้มีการพุ่งตัวขึ้นฟ้าอย่างรุนแรง หากไม่เหมือน “凤” (หงส์) ก็เหมือน “蛟” (เจียว มังกรชนิดหนึ่ง)

สำนวนแปลของคนบ้านเพได้ใช้กลวิธีการแปลตรงตัว โดยถอดความกระบวนท่า “起凤腾蛟” เป็น “หงษ์ร้อนมังกรทะยาน” ดูเพียงผิวเผิน อาจจะมองว่าบทแปล “หงษ์ร้อนมังกรทะยาน” จะมีภาพพจน์ความคิดเทียบเท่ากับต้นฉบับ “起凤腾蛟” แต่หากพินิจอย่างถี่ถ้วน จะพบว่าผู้แปลถอดความว่า “起” ที่หมายถึง “การที่นิ่งอยู่แล้วลุกขึ้นยืน หรือการที่เอนกายอยู่แล้วลุกขึ้นมานั่ง การออกจากตำแหน่งเดิม ของบางชนิดลอยขึ้นสูง” (中国社会科学院语言研究所词典编辑, 2019: 1029) สำนวนแปลคนบ้านเพเป็นภาษาไทยว่า “ร้อน” ซึ่งหมายถึง “อาการของสิ่งที่มีลักษณะแบนเลื่อนลอยไปหรือมา ในอากาศ, ทำให้สิ่งแบน ๆ เคลื่อนไปในอากาศหรือบนผิวน้ำ, กางปีกแผ่ฝ่าไปมาหรือถาลง เช่น นกร้อน เครื่องบินร่อนลง” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 975) ซึ่งเป็นลักษณะอาการที่ลอยอยู่ในอากาศแล้ว ซึ่งมีภาพพจน์ความคิดคลาดเคลื่อนไปจาก

กระบวนการในต้นฉบับภาษาจีน ส่วนสำนวนแปลของ น.นพรัตน์ ใช้การแปลทับศัพท์เสียงภาษาจีนพร้อมด้วยคำอธิบายในเครื่องหมายวงเล็บโดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัว โดยถอดความกระบวนการ “起凤腾蛟” เป็น “คิหงเหงเกา (หงส์เหินมังกรทะยาน)” ซึ่งจากการวิเคราะห์ความหมายจะพบว่าสำนวน น.นพรัตน์ จะถอดความคำว่า “起” เป็นคำว่า “เหิน” ที่หมายถึง “บินอยู่ในระยะสูง เช่น หงส์เหิน นกเขาเหิน ร่อนอยู่ในระยะสูง เช่น นกนางแอ่นเหินลม” (ราชบัณฑิตสถาน, 2556: 1352)

คำว่า “凤” ที่หมายถึง “ราชาของวิหคมีปีก มีขนงดงาม ตัวผู้จะเรียกว่า “凤” ตัวเมียจะเรียกว่า “凰” และถูกนำมาใช้เป็นสัญลักษณ์แห่งความเป็นมงคล” (中国社会科学院语言研究所词典编辑, 2019: 395) และ 张云 (2020: 445) ได้กล่าวว่า “凤凰” เป็นนกชนิดหนึ่ง มีศักดิ์เท่ากับมังกร พบเห็นได้ยากมาก ตามตำนานกล่าวว่า มีหัวเป็นไก่ คางเป็นนกนางแอ่น คอเป็นงู หลังเป็นเต่า หางเป็นปลา ลำตัวเป็นนกกระเรียน ขนมีสีสังฆาตงดงาม บนร่างกายมีตัวอักษรปรากฏขึ้นห้าตัว บนศีรษะมีคำว่า “德” หมายถึง คุณธรรม บนปีกมีคำว่า “义” หมายถึง ความถูกต้อง เป็นธรรม บนหลังมีคำว่า “礼” หมายถึง สุภาพ อ่อนน้อม หน้าอกมีคำว่า “仁” หมายถึง เมตตา กรุณา บนท้องมีคำว่า “信” หมายถึง นับถือ เลื่อมใสศรัทธา เมื่อ “凤凰” ปรากฏตัวขึ้นนั้นหมายถึง สันติสุขของโลกใบนี้ ผู้แปลทั้งสองสำนวนได้ถอดความเป็นภาษาไทยคำเดียวกันคือคำว่า “หงส์” ซึ่งหมายถึง ในวรรณคดีหมายถึงบุคคลที่มีชาติตระกูลสูงและเปรียบการเดินที่งดงามอ่อนช้อยและเป็นสง่าเทียบด้วยการเดินของหงส์ (ราชบัณฑิตสถาน, 2545: 1274)

ต้นฉบับภาษาจีนคำว่า “腾” หมายถึง “ทะยานขึ้นสูง (กลางอากาศ) วิ่ง หรือว่ากระโดด” (中国社会科学院语言研究所词典编辑, 2019: 1283) ผู้แปลทั้งสองสำนวนได้ถอดความเป็นภาษาไทยคำว่า “ทะยาน” ซึ่งหมายถึง “พุ่งขึ้นไป เช่น เครื่องบินทะยานขึ้นสู่ฟ้า โผนเข้าใส่ เช่น ทะยานสู้” (ราชบัณฑิตสถาน, 2545: 556)

คำว่า “蛟” หรือ “蛟龙” หมายถึง “สัตว์ในตำนาน เป็นมังกรที่สามารถสร้างพายุและน้ำท่วมได้” (中国社会科学院语言研究所词典编辑, 2019: 653) “蛟” คือ “สัตว์ประหลาดที่อยู่ในน้ำ คนโบราณเชื่อว่าเจียว คือ มังกรประเภทหนึ่ง มักจะมาพร้อมกับน้ำท่วม โดยมีตำนานเล่าขานว่า จักรพรรดิฮั่นเจ้ามักจะออกเรือลำเล็กไปท่องเที่ยวที่หนองน้ำเล็ก ๆ ในช่วงเดือนกันยายน มีครั้งหนึ่งเขาใช้ทองคำมาทำเป็นตะขอเบ็ดตกปลา และใช้ปลาหลีฮื้อ (ปลาไน) ที่พามาเป็นเหยื่อ สามารถตกเจียวขาวขนาด 30 ฟุตขึ้นมาได้ เจียวขาวตัวนั้นมีขนาดเหมือนกับงูยักษ์ จักรพรรดิฮั่นเจ้าจึงมอบเจียวขาวให้กับห้องเครื่องสรรพสร้างอาหารอันโอชะขึ้นมา ตามบันทึกนั้นกล่าวว่า เนื้อเจียวขาวตัวนั้นมีสีเขียวอมม่วง ทั้งหอมและกรอบ อร่อยอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า เจียวนั้นเป็นวงศ์ตระกูลเดียวกับมังกรแต่มีศักดิ์ต่ำกว่า” (张云, 2020: 481) ผู้แปลทั้งสองสำนวนถอดความเป็นภาษาไทยเหมือนกันคำว่า “มังกร” ที่หมายถึง “สัตว์ในนิยายจีน รูปร่างคล้ายงู แต่มีตีน มีเขา” (ราชบัณฑิตสถาน, 2545: 896) ดังที่กล่าวมาในข้างต้นนั้น คำแปลสองสำนวนคำว่า “ร่อน” และ “เหิน” มีอรรถลักษณะที่เหมือนและต่างกับคำว่า “起” ในต้นฉบับดังนี้

ต้นฉบับภาษาจีน

起

[-ใช้กับสิ่งที่มีลักษณะแบน]

[+พุ่งขึ้น]

[-ถาลลง]

สำนวนแปลคนบ้านเพ

ร่อน

[+ใช้กับสิ่งที่มีลักษณะแบน]

[-พุ่งขึ้น]

[+ถาลลง]

สำนวนแปล น.นพรัตน์

เหิน

[-ใช้กับสิ่งที่มีลักษณะแบน]

[+พุ่งขึ้น]

[-ถาลลง]

จากผลการวิเคราะห์อรรถลักษณะดังกล่าว จะพบว่า คำว่า “ร่อน” มักใช้กับกรณีที่มีลักษณะแบนลอยอยู่ในอากาศหรือบนผิวน้ำ โดยมีมีอากับกริยาที่พุ่งขึ้นแต่อย่างไร อีกทั้งยังสื่อภาพการเคลื่อนไหวเป็นการถาลลง ยิ่งเป็นภาพการเคลื่อนไหว

ที่กลับด้านกลับทางไปจากต้นฉบับโดยสิ้นเชิง นอกจากจะทำให้ภาพความคิดในการตั้งชื่อของผู้เขียนคลาดเคลื่อนไปแล้ว ยังทำให้วรรณกรรมแห่งการแสดงผลที่รุนแรงและร้ายแรงของกระบวนการทำวิทยุทัศน์นี้ไปไม่ถึงผู้อ่านฉบับภาษาไทยอีกด้วย ในขณะที่สำนวนแปลของ น.นพรัตน์ ใช้คำแปลที่ว่า “เหิน” ที่สื่อความและภาพการเคลื่อนไหวการพุ่งขึ้นจากที่ต่ำและ พยายามขึ้นไปในระยะที่สูง ซึ่งถือว่ามีความคิดที่สอดคล้องกับต้นฉบับภาษาจีน

ทั้งนี้ วิธีการตั้งชื่อวิทยุทัศน์ของกิมยังได้รับอิทธิพลจากโครงสร้างสำนวนจีนที่ยึดปฏิบัติมาอย่างเป็นแบบแผน ในรูปแบบ กริยา+กรรม/กริยา+กรรม (动宾联合) (王勤, 2006: 211) อย่างเช่น 招兵-买马 ซึ่งหมายถึง รับสมัครทหารและซื้อม้าศึก เปรียบเปรยถึงการตั้งทัพและขยายกองทัพ และยังหมายถึงขยายหรือรวบรวมกำลังคน (郑微莉 & 周谦, 2021: 1887) 安家-立业 หมายถึง สร้างครอบครัว ทำงาน เปรียบเปรยถึงการทำงานหรือใช้ชีวิตอยู่ที่แห่งหนึ่งเป็นเวลานาน (郑微莉 & 周谦, 2021: 10) 喜新-厌旧 หมายถึง ชอบของใหม่ รังเกียจของเก่า (郑微莉 & 周谦, 2021: 1559) ชื่อวิทยุทัศน์ที่ปรากฏใน เชอเตียวอิงสงยจ้วน ก็ใช้โครงสร้างสำนวนกริยา+กรรม/กริยา+กรรม (动宾联合) อยู่ไม่น้อย ตัวอย่างเช่น “起风-腾蛟” หงส์เหินมังกรทะยาน “偷云-换日” ลักเมฆเปลี่ยนตะวัน “推窗-望月” ผลักหน้าต่างชมจันทร์ เป็นต้น

ตัวอย่างที่ (6)

ต้นฉบับภาษาจีน

只见参仙老怪梁子翁笑嘻嘻的站起身来，向众人拱了拱手，缓步走到庭中，忽地跃起，左足探出，已落在欧阳克插在雪地的筷子之上，拉开架子，“怀中抱月”“二郎担山”“拉弓式”“脱靴转身”，把一路巧打连绵的“燕青拳”使了出来，脚下纵跳如飞，每一步都落在竖直的筷子之上。
 (《射雕英雄传》，2011: 272)

สำนวนแปลคนบ้านเพ จอมยุทธ์มังกรหยก

ขณะนั้นเซียนมเหสีเหล่านาง เนี่ยจื่ออึ้ง ยิ้มร่าพลางลุกขึ้นยืน ประสานมือคารวะเป็นพิธี ก้าวข้ามเข้าสู่กลางลาน พลัน โผนร่างขึ้น ยืนเท้าซ้ายออกหย่อนลงบนตะเกียบที่เอาเอียงเยี่ยงปีกปาปักไว้บนกองหิมะ ตั้งท่าร้ายลีลา “โอบดวงจันทร์” “หาบขุนเขา” “ถอดรองเท้า” “น้าวเกาทัณฑ์” อันเป็นกระบวนการท่าแห่ง “หมัดนางแอ่นมรกต” ออกมาเป็นชุด กระโดดโลดเต้นดุจเหาะเหิน แต่ละก้าวล้วนหย่อนลงบนตะเกียบนั้นพอเหมาะพอดี (จอมยุทธ์มังกรหยก, 2535: 469)

สำนวนแปล น.นพรัตน์ ก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษ

เห็นเฒ่าประหลาดเซียนโสมเนี่ยจื่ออึ้งผุดลุกขึ้นอย่างยิ้มแย้มประสานมือต่อทุกคน เดินช้า ๆ มาถึงกลางลานตึก พลักระโดดลอยตัวขึ้น ยืนเท้าซ้ายออก ทั้งตัวลงบนตะเกียบที่เอาเอียงโคกปักอยู่บนพื้นหิมะ ตั้งท่าเริ่มต้น ร่ายรำใช้ท่าไฮว์ ตังผ่องว้ย (โอบจันทร์กับอ้อมอก) ยืนนิ่งตาขั่ว (เทพย่นิ่งหาบภูเขา) ลงแก้งเส็ก (ทำน้าวคันเกาทัณฑ์) ทุกเฮียจ้วงซิง (ถอดรองเท้าห่มตัว) ร่ายรำใช้กระบวนการอ๊ายแซ่คั้ง (หมัดอ๊ายแซ อ๊ายแซเป็นบุคคลในหนึ่งร้อยแปดผู้ยิ่งใหญ่เขาเหลียงซาน) ได้เท้าโลดลิวตั้งเหินบิน ทุกเท้าล้วนเหยียบย่ำลงบนตะเกียบที่ปักตั้งอยู่ (ก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษ, 2537: 608)

เฒ่าประหลาดเซียนโสมได้ร่ายรำเพลงมวยหลายแขนงเพื่อแสดงฝีมือให้นักพรตหวังชู่เอี๋และก๊วยจิ้งจู้ ซึ่งเป็นหนึ่งใน กระบวนท่าเหล่านั้นก็คือ “燕青拳” ในที่นี้ “燕青” (เยียนชิง) “เป็นบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ มีฉายาว่า คนพเนจร (浪子) เป็นผู้กล้าที่โดนราชสำนักกดขี่จนต้องขึ้นเขาเหลียงซานก่อกบฏต่อสู้เพื่อความเป็นธรรม ในยุคนั้นมี 36 คน แต่ใน ยุคต่อ ๆ มา เรื่องเล่าผู้กล้าเขาเหลียงซานมากขึ้นเรื่อยจนกลายเป็น 108 คน ซึ่งมีปรากฏในพงศาวดารซ้องกั๋ง สำนวนแปลฉบับ

สมเด็จพระยาบรมมหากษัตริย์วงศ์ (ช่วง บุนนาค) ” (ศุภวุฒิ จันทสาโร, 2561: 251) “ตัวละครต่าง ๆ ภายในเรื่องของ *เชอเตียวอึงสงจ้วน* ส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีชีวิตจริง เช่น นักพรตแห่งเฉียนจิน ชิวจูจี จิวป๋าทง เป็นต้น” (ศุภวุฒิ จันทสาโร, 2561: 251) กลวิธีการประพันธ์ดังกล่าวที่ นำบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์มาตั้งเป็นชื่อกระบวนท่าวิทยายุทธนั้น เรียกว่า “การกล่าวเพ้อความหรืออ้างอิง (Allusion) คือ การอ้างอิงคำพังเพย สำนวน สุภาษิต หรือเพ้อความถึงนิทานหรือวรรณคดี เรื่องสำคัญที่รู้จักกันเป็นอย่างดี” (ราชบัณฑิตสถาน, 2545: 126) ซึ่งเป็นกลวิธีในการประพันธ์ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในการประพันธ์นิยาย โดยเฉพาะนิยายของกิมย้ง ดังที่ 胡苗苗 ได้เคยกล่าวไว้ว่า “ชื่อวิทยายุทธของกิมย้งนั้นมักจะมีต้นกำเนิดมาจากวินัยยุคก่อนราชวงศ์ฉิน ยุคถัง และยุคซ่ง ถือเป็นการเป็นการสืบทอดมรดกทางประวัติศาสตร์” (胡苗苗, 2019: 25) ดังนั้น ชื่อวิทยายุทธดังกล่าวสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจได้ว่ากระบวนท่าหมัดนั้นตั้งขึ้นโดยชื่อของเยียนซิง และมีนัยยะสื่อถึงผู้คิดค้นกระบวนท่าหรือผู้สืบทอดกระบวนท่าสำคัญของกระบวนท่านั้นอีกด้วย ซึ่งถือว่าเป็นสาระสำคัญที่ผู้แปลต้องถ่ายทอดไปยังผู้อ่านฉบับแปลภาษาไทยด้วย

ดังนั้น เมื่อวิเคราะห์ถึงสำนวนการแปลคนบ้านเพที่ใช้กลวิธีการแปลตรงถอดความ “燕青拳” เป็นภาษาไทยว่า “หมัดนางแอ่นมรกต” โดยผู้แปลถอดความคำว่า “燕” หมายถึง “นกที่มีปากสั้นและแบน ปีกแหลมและยาว หางแยกออกจากกัน คล้ายกรรไกร กินแมลงเป็นอาหาร มีประโยชน์ต่อเกษตรกรรม ฤดูใบไม้ผลิบินขึ้นเหนือฤดูใบไม้ร่วงบินลงได้ เป็นนกที่ย้ายถิ่นตามฤดูกาล” (中国社会科学院语言研究所词典编辑, 2019: 1514) เป็นภาษาไทยว่า “นางแอ่น” ที่หมายถึง “อีแอ่น” (ราชบัณฑิตสถาน, 2556: 619) “อีแอ่น คือ นกขนาดเล็กในหลายวงศ์ คือ Apodidae, Hemiprocidae, Hirundinidae, Corvidae และ Glareolidae ตัวสีน้ำตาลหรือดำ ปลายปีกแหลม มักอยู่รวมกันเป็นฝูง ใช้เวลาส่วนใหญ่บินโฉบแมลง มีหลายชนิด เช่น อีแอ่นบ้าน” (ราชบัณฑิตสถาน, 2556: 1420) และคำว่า “青” หมายถึง “สีเขียว หรือสีฟ้า” (中国社会科学院语言研究所词典编辑, 2019: 1060) ซึ่งผู้แปลถอดความเป็นภาษาไทยว่า “มรกต” ที่หมายถึง “ชื่อรัตนอย่างหนึ่งในจำพวกนพรัตน์ มีสีเขียว” (ราชบัณฑิตสถาน, 2556: 880) จากการถอดความข้างต้นอาจสันนิษฐานได้ว่าผู้แปลอาจจะไม่มีความรู้เรื่องพงศาวดารซ่งกั๊ว จึงไม่ทราบว่า “燕青” เป็นชื่อคน การแปลลักษณะดังกล่าว จะทำให้ผู้อ่านฉบับแปลภาษาไทยไม่สามารถรับรู้สารทางประวัติศาสตร์ดังกล่าวได้ ตลอดจนอาจมองว่า “燕青拳” เป็นกระบวนท่าหมัดมวยทั่วไปที่ไม่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ หากผู้แปลเขียนชื่อทับศัพท์ และอธิบายประวัติพอสังเขปด้วยการวงเล็บท้ายชื่อที่ถอดเสียงหรือเชิงอรรถอธิบายความ จะทำให้ผู้อ่านที่สนใจไปสืบค้นความหมายเพิ่มเติม และทราบว่า “จุดเด่นของกระบวนท่า “燕青拳” อยู่ที่ความปราดเปรียว คล่องแคล่ว เน้นต่อสู้ด้วยชั้นเชิง มีทั้งอ่อน ทั้งแข็ง เน้นคว้าจับ เกี้ยว กัด ฉุดดึง ลำตัวเบี่ยงหลบบิดสะบัด ถือเคล็ด “เขาแข่งมา เราชักหมัดกลับ เขาชักหมัดกลับ เราชิงแย่งมือ เขาคว่าแย่งมือ เราฉุดมือ เขาฉุด เราปิด” เป็นมวยชิงจังหวะ อาศัยช่องโหว่ต่อสู้ออกท่าตี คว่า พุ่ม ด้วยหลักกระบวนท้านี้ทำให้มีคนเข้าใจว่ามวยนี้เป็นมวยไท่เก๊กชนิดหนึ่ง แท้จริงนั้นต่างกันมาก มวยหมี่จึงเน้นคว้าจับเพื่อกระแทก กงเล็บอินทรีคว้าจับเพื่อหักข้อต่อ มวยตีกัดเน้นคว้าจับเพื่อพุ่ม” (ศุภวุฒิ จันทสาโร, 2561: 184-185)

ส่วนสำนวนแปลของ น.นพรัตน์ ได้ใช้กลวิธีการแปลทับศัพท์เสียงภาษาถิ่นจีนพร้อมด้วยคำอธิบายในเครื่องหมายวงเล็บโดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัว ในขณะที่มีคำอธิบายเล่าถึงประวัติของอีแซ โดยแปลเป็น “อีแซคัง (หมัดอีแซ อีแซ เป็นบุคคลในหนังร้อยแปดผู้ยิ่งใหญ่เขาเหลียงซาน)” ซึ่งถือสอดคล้องกับต้นฉบับภาษาจีน

ตัวอย่างที่ (7)

ต้นฉบับภาษาจีน

郭靖伸手接住，左掌握住杖头，使一招“密云不雨”，右掌握住杖尾，使一招“损则有孚”，他以左右互搏之术，同使降龙二掌，本被裘千仞拗成弧形的钢杖在两股力道拉扯之下复又慢慢伸直。他双手撒掌一合，使招见龙在田，掌缘击在杖腰，叫道：“接兵刃罢！”。(《射雕英雄传》，2021: 937)

สำนวนแปลคนบ้านเพ จอมยุทธ์มังกรหยก

ก๊วยเจ๋งยื่นมือออกรับไว้ ฝ่ามือซ้ายจับที่หัวไม้เท้า มือขวายึดตรงปลายออกแรงดัดไม้เท้าเหล็กที่ถูกอิ้วเซยยืมหักจนงอโค้งนั้นให้ค่อย ๆ ยึดตรงจุดเดิม แล้วคลายมือทั้งสองข้างพร้อมกัน ใช้สันมือกระแทกที่กลางลำไม้เท้า พลังร้องบอกว่า “รับอาวุธของท่านไปเถิด !” ไม้เท้าเหล็กพุ่งฉิวเข้าหาผู้อาวุโสแก๊ (จอมยุทธ์มังกรหยก, 2535: 1754)

สำนวนแปล น.นพรัตน์ ก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษ

ก๊วยเจ๋งยื่นมือรับไว้ มือซ้ายยึดจับหัวไม้เท้า ใช้ออกด้วยท่ามิกฮั่น ปุกโหว (เมฆหนาที่บไร้พายุ) มือขวายึดจับปลายไม้เท้า ใช้ออกด้วยท่าซ่งเจ๋กู่ฮู่ (ลดสูญเสียเกิดผลลัพธ์) ใช้กระบวนท่ามือซ้ายขวาพันตุ๊กตนเอง ใช้กระบวนท่าในสลับแปดฝ่ามือพิชิตมังกรสองท่าไม้เท้าเหล็กที่ถูกอิ้วเซยยืมดัดเป็นรูปโค้ง ถูกพลังสองสายนี้รั้งดึงเหยียดตรง ก๊วยเจ๋งค่อยคลายมือประคบผาด ใช้ท่าเกียงเล้งต๋องฉั่ง (มังกรซ่อนกบดาน) ริมฝ่ามือ กระแทกใส่ช่วงกลางของไม้เท้า ร้องว่า “รับอาวุธไว้” (ก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษ, 2537: 2103)

หยางคังที่ฉวยโอกาสแฝงตัวเข้าไปในพรรคกระยาจกในฐานะผู้สืบทอดประมุขพรรค จากนั้นก็ใส่ร้ายก๊วยเจ๋งและหวงหรงว่าพวกเขาทั้งสองเป็นผู้สังหารหงชิ่ง ดังนั้นผู้อาวุโสเจียนและผู้อาวุโสเหลียงของพรรคกระยาจกจึงจับตัวก๊วยเจ๋งและหวงหรงมาตัดสินความผิดในงานชุมนุมพรรคกระยาจก แต่ทั้งสองคนมีการต่อสู้ขัดขืน และก๊วยเจ๋งจึงใช้กระบวนท่า “密云不雨” รับการโจมตีจากผู้อาวุโสเจียน กระบวนท่า “密云不雨” “มีที่มาจากแผ่นภาพฟ้าที่เก่าของตำราอิ๊จิง หมายถึงกลุ่มเมฆหนาที่บสะสมรวมตัวแต่ไร้ฝน เกิดขึ้นที่ขอบฟ้าประจิม” (张秀奇 & 李志英, 2006: 185) กระบวนท่านี้ใช้มือหนึ่งอยู่ด้านบน อีกมืออยู่ด้านล่าง พร้อมวาดมือรอจังหวะที่คู่ต่อสู้ปล่อย หรือเป็นการสะสมพลัง ราวกับเมฆดำครึ้มแต่ยังไม่ตกเพราะต้องการควบแน่นไอน้ำและมวลอากาศ แต่ถ้าหากตกลงมาก็จะตกหนักอย่างมาก เหมือนดังเช่นกระบวนท่านี้ที่หากโจมตีก็จะมี ความรุนแรงอย่างมหาศาล เนื่องจากสะสมพลังลมปราณเอาไว้เป็นเวลานาน

สำนวนแปลของคนบ้านเพใช้วิธีการแปลแบบละความเชื่อวิทยายุทธดังกล่าว อันเป็นหนึ่งในวิทยายุทธ ที่โดดเด่นและมีความสำคัญอย่างมากในกระบวนท่าสลับแปดฝ่ามือสยบมังกรที่มีทั้งหมด 18 กระบวนท่าด้วยกัน ซึ่งถือเป็น “เสน่ห์” ในด้านวิชากำลังภายในของงานประพันธ์ ทั้งยังเป็นสารทางวัฒนธรรมที่สำคัญที่ผู้แปลไม่ควรละเลย นอกจากนี้ จากการศึกษาตัวบทแปลของคนบ้านเพ ยังพบว่าผู้แปลได้ละความโดยไม่แปลอีก 3 ชื่อวิทยายุทธในกระบวนท่าสลับแปดฝ่ามือสยบมังกร ได้แก่ “利涉大川” “鸿渐于陆” และ “损则有孚” ทั้งนี้ นอกจากทำให้ผู้อ่านฉบับแปลภาษาไทยไม่สามารถรับรู้ถึงสารต่าง ๆ ได้ครบรสครบเครื่องเหมือนผู้อ่านฉบับภาษาจีน ทั้งยังสัมผัสไม่ถึง “เสน่ห์” ของกระบวนท่าสลับแปดฝ่ามือสยบมังกร ซึ่งถือว่าเป็นความน่าเสียดายของบทแปล ในขณะที่สำนวนแปลของ น.นพรัตน์ได้ใช้กลวิธีการแปลทับศัพท์เสียงภาษาถิ่นจีนพร้อมด้วยคำอธิบายในเครื่องหมายวงเล็บโดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัว ถอดความ “密云不雨” เป็น “มิกฮั่น ปุกโหว (เมฆหนาที่บไร้พายุ)” ซึ่งไม่ว่าจะเป็นภาพความคิด ความหมาย ล้วนแล้วแต่ครบถ้วนสมบูรณ์ตามต้นฉบับภาษาจีน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาชื่อวิทยายุทธที่ปรากฏในนิยายกำลังภายในต้นฉบับภาษาจีน *เซ่อดีวอชิงสงจ้วน* กับฉบับพากย์ไทยที่แปลมาจากต้นฉบับเดียวกันคือ “สำนวนแปลคนบ้านเพ จอมยุทธ์มังกรหยก” และ “สำนวนแปล น.นพรัตน์ ก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษ” พบว่า ในภาพรวม ฉบับพากย์ไทยทั้งสองสำนวนใช้กลวิธีการแปลชื่อวิทยายุทธที่แตกต่างหลากหลายไปตามเจตนาของผู้แปล กล่าวคือ “สำนวนแปล น.นพรัตน์ ก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษ” จะถอดเสียงชื่อวิทยายุทธด้วยเสียงภาษาถิ่น และวงเล็บกำกับความหมายภาษาไทยด้วยกลวิธีการแปลที่หลากหลายเป็นสำคัญ ส่วน “สำนวนแปลคนบ้านเพ จอมยุทธ์มังกรหยก” ใช้กลวิธีการแปลที่หลากหลายที่เหมาะสมกับบริบทลดความกระบวนท่านวิทยายุทธเป็นสำคัญ เห็นได้อย่างชัดเจนว่าความแตกต่างที่เด่นชัดที่สุดก็คือ “สำนวนแปล น.นพรัตน์ ก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษ” จะถอดเสียงชื่อวิทยายุทธด้วยเสียงภาษาถิ่นทุกครั้ง ส่วน “สำนวนแปลคนบ้านเพ จอมยุทธ์มังกรหยก” ไม่ได้ให้ความสำคัญในจุดนี้เท่าไรนัก จากการศึกษาพบว่า “สำนวนแปลคนบ้านเพ จอมยุทธ์มังกรหยก” มีเพียง 7 กระบวนท่าการแปลทับศัพท์ภาษาถิ่นจีนพร้อมด้วยคำอธิบายในวงเล็บโดยใช้กลวิธีการแปลตรงไว้ด้านหลัง ยิ่งไปกว่านั้นในบางกระบวนท่านก็ถอดเสียงชื่อวิทยายุทธเป็นภาษาถิ่นโดยไม่ปรากฏคำอธิบายประกอบ

ประเด็นที่น่าสนใจที่พบในการถอดเสียงชื่อด้วยวิทยายุทธด้วยภาษาถิ่น ไม่ว่าจะพยายามสร้างความเป็นเอกภาพในการแปล โดยการถอดเสียงการถอดเสียงชื่อด้วยวิทยายุทธด้วยภาษาถิ่นทุกครั้งของ “สำนวนแปล น.นพรัตน์ ก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษ” หรือว่าจะถอดเสียงภาษาถิ่นบ้างไม่ถอดเสียงภาษาถิ่นบ้างของ “สำนวนแปลคนบ้านเพ จอมยุทธ์มังกรหยก” ซึ่งล้วนแต่สามารถตั้งข้อสันนิษฐานได้ว่า นิยายกำลังภายในของกิมย้งเรื่อง *เซ่อดีวอชิงสงจ้วน* ฉบับพากย์ไทยทั้งสองสำนวนล้วนแต่ให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้เสพวรรณกรรมชาวไทยเชื้อสายจีนที่รู้ภาษาถิ่นจีนเป็นหลัก ในอีกมุมมองหนึ่ง การแปลคำวิสามานยนามด้วยการถอดเสียงด้วยภาษาถิ่นจีน ถือเป็นลักษณะพิเศษของ “ภาษาจีนในสังคมไทย” เป็นชนบทที่ถือปฏิบัติมาอย่างยาวนานจนกลายเป็นความคุ้นเคยที่ในปัจจุบันแทบจะไม่สามารถเปลี่ยนความคุ้นเคยของคนไทยได้ และไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนความคุ้นเคยนั้น ถึงแม้ว่าในปัจจุบันจะมีคนไทยที่รู้ภาษาจีนกลางเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องก็ตาม เช่นคนไทยส่วนมากที่ไม่เรียนภาษาจีนกลางก็จะคุ้นกับ คำว่า “ปักกิ่ง” ชื่อเมืองหลวงของจีนมากกว่า “เป่ย์จิง” บริษัททัวร์ที่ทำการประชาสัมพันธ์เชิญชวนนักท่องเที่ยวชาวไทยให้ซื้อบริการทัวร์ท่องเที่ยวไป “ซ่งไห่” ก็จะไม่ได้รับการตอบรับจากคนที่สนใจมากนัก เพราะคนไทยรู้จัก “มหานครเซี่ยงไฮ้” มากกว่า “มหานครซ่งไห่” เป็นต้น ลักษณะพิเศษดังกล่าวได้รับอิทธิพลมาจากชาวจีนระลอกแรกที่อยู่พหุมาพำนัก ณ สยามประเทศเป็นกลุ่มคนจีนทางตอนใต้ที่นำเอาวัฒนธรรมภาษาถิ่นเข้ามาสู่ประเทศไทย ดังที่ 吴琮 (Kanokporn Numtong) ได้เคยกล่าวไว้ในดัชนีพันธของตนเกี่ยวกับลักษณะพิเศษของ “การแปลวรรณกรรมจินโบราณเป็นภาษาไทย” ในยุครัตนโกสินทร์ตอนต้นว่า “เมื่อกลุ่มผู้แปลขยายวงกว้างจากชาวจีนโพ้นทะเล มาสู่ชาวไทยเชื้อสายจีน ลูกหลานชาวจีนที่มาจากท้องถิ่นต่าง ๆ ของจีนแผ่นดินใหญ่ การแปลวรรณกรรมจินโบราณเรื่องหนึ่งเป็นภาษาไทยเมื่อผ่านการแปลมาหลายสำนวนเข้าก็พบว่า มีการถอดเสียงคำเรียกชื่อเฉพาะ อาทิ ชื่อบุคคล สถานที่ เมือง ตำแหน่ง ฯลฯ ที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ลักษณะพิเศษดังกล่าวได้รับอิทธิพลมาจากสำเนียงท้องถิ่นของผู้แปลชาวจีนโพ้นทะเล ซึ่งในช่วงแรกชาวจีนโพ้นทะเลที่เข้ามาทำหน้าที่แปลวรรณกรรมจินส่วนใหญ่เป็นชาวจีนเชื้อสายฮกเกี้ยนจากมณฑลฝูเจี้ยน (ฮกเกี้ยน) การถอดเสียงจึงอิงกับสำเนียงของชาวฮกเกี้ยน ต่อมาชาวเฉาซานเชื้อสายแต้จิ๋วในไทยทวีจำนวนมากขึ้น เมื่อมารับหน้าที่แปลวรรณกรรมจินจะใช้คำเรียกชื่อเฉพาะตามสำเนียงแต้จิ๋วยิ่งไปกว่านั้น ในมณฑลฮกเกี้ยน และเฉาซานต่างมีภาษาประจำถิ่นของเมืองหรือท้องที่ต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไปหลายสำเนียง นี่จึงส่งผลต่อการเรียกชื่อเฉพาะที่ปรากฏในวรรณกรรมจินโบราณฉบับแปลภาษาไทยในยุคแรกที่แตกต่างกันไปหลายสำเนียงด้วย (吴琮, 2004: 121-122) ขนบการแปล

นิยายกำลังภายในก็ได้สืบทอดลักษณะพิเศษดังกล่าวมาจากการแปลวรรณกรรมจีนโบราณเป็นภาษาไทย” ในยุครัตนโกสินทร์ตอนต้น กล่าวคือ การแปลคำวิสามานยนามด้วยการถอดเสียงด้วยภาษาถิ่นจีนได้รับอิทธิพลมาจาก “การแปลวรรณกรรมจีนโบราณเป็นภาษาไทย” ในยุครัตนโกสินทร์ตอนต้น สอดคล้องกับที่ 王苗芳 (Chalalai Thanaruksirithaworn) ได้เคยกล่าวไว้ในวิทยานิพนธ์ของตนว่า “ก่อนหน้านี้การแปลนิยายจีน-ไทยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นลูกครึ่งชาวจีนโพ้นทะเลที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นคนแปลและเรียบเรียง ซึ่งคนจีนโพ้นทะเลเหล่านั้นมาจากภูมิภาคที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือทางภาคใต้ของประเทศจีนเช่น เฉาโจว ก่วงตง เค่อจยา ฝูเจี้ยน ไท่หนาน เป็นต้น ดังนั้นจึงมีคนใช้ภาษาถิ่นเป็นจำนวนมาก ตอนที่พวกเขาแปลชื่อคน สถานที่ หรือชื่อเฉพาะอื่น ๆ จะใช้ภาษาถิ่นเฉาโจวหรือแต้จิ๋วเป็นหลัก เนื่องจากชาวจีนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยมีชาวเฉาโจวเป็นจำนวนมากที่สุด ดังนั้นผู้แปลจึงใช้ภาษาแต้จิ๋วเป็นมาตรฐาน” (王苗芳, 2009: 14) “จนกระทั่งการจัดพิมพ์นิยายเรื่องเจาะเวลาหาจิ๋นซี ถือเป็นการพลิกโฉมของนิยายจีนกำลังภายในที่ลุ่ม ๆ ดอน ๆ ชื่อตัวละครจากภาษาแต้จิ๋วเป็นจีนกลาง เรื่องนี้มีทั้งคนเห็นด้วยกับไม่เห็นด้วย แต่ น.นพรัตน์ ผู้แปลนิยายเรื่องเจาะเวลาหาจิ๋นซีนั้นคิดว่าประเทศจีนเปิดแล้ว หากยังออกเสียงเป็นแต้จิ๋วอยู่ผู้คนจะไม่เข้าใจ ดังนั้นจึงตัดสินใจเปลี่ยนชื่อตัวละครเป็นจีนกลาง” (ประสิทธิ์ ฉกาจธรรม, 2553: 73) ถึงแม้ว่า “น.นพรัตน์มีความรู้ทั้งภาษาแต้จิ๋วและภาษาจีนกลาง” (ประสิทธิ์ ฉกาจธรรม, 2553: 43) และถึงแม้ว่าจะเริ่มใช้ภาษาจีนกลางในการถอดเสียงคำเรียกชื่อเฉพาะอาทิ ชื่อบุคคล สถานที่ เมือง ตำแหน่ง แต่สำหรับนิยายกำลังภายในเรื่อง *เซ่อเตี้ยวองฮยงจ้วน* ยังเลือกที่จะถอดเสียงวิสามานยนามและ “ชื่อวิทยายุทธ์” ด้วยการถอดเสียงด้วยภาษาถิ่นจีนเป็นสำคัญ เนื่องมาจากข้อสันนิษฐานที่ได้อภิปรายไว้ในตอนต้นคือ เจตนาเจาะจงกลุ่มเป้าหมายผู้อ่านเป็นคนที่มีความรู้ภาษาถิ่นจีนเป็นหลัก

อนึ่ง จากการศึกษา ยังพบว่าสำนวนแปลคนบ้านเพมีการใช้คำแปลหลายคำในการแปลชื่อวิทยายุทธ์เดียวกัน หรือบางครั้งรูปแบบคำแปลก็ต่างกัน หากพิจารณาพิเคราะห์ที่มุมมองของการสร้างความหลากหลายในบทแปลภาษาไทยก็พอที่จะ “ถูกใจ” ไปได้ แต่หากพิจารณาในแง่มุมมอง “ความเป็นเอกภาพ” ในการแปลนั้น อาจสันนิษฐานได้ว่าสำนวนแปลคนบ้านเพอาจจะดำเนินการแปลเป็นคณะ ดังเห็นได้จากตัวอย่างในตารางต่อไปนี้

ต้นฉบับ ภาษาจีน	สำนวนแปลคนบ้านเพ จอมยุทธ์มังกรหยก คำแปลที่ 1	สำนวนแปลคนบ้านเพ จอมยุทธ์มังกรหยก คำแปลที่ 2
九阴真经	เกาอิมจิงเกง	เกาอิมจิงเกง (คัมภีร์แท่นพจันตรา)
摧心掌	ฝ่ามือทลายหัวใจ	ฝ่ามือสลายหัวใจ
九阴白骨爪	“เกาอิมแปะกุกเหยียว” (กรงเล็บกระดูกขาวมรณะ)	นขเทพนพจันตรา
开山掌法	ฝ่ามือถล่มเขา	กระบวนท่าฝ่ามือเบิกภูเขา
白虹经天	รุ้งสีหมอกเหินฟ้า	สายรุ้งขาวพาดผ่านนภา
回马枪	“ฮ่วยแบะเซียว” (ท่ากลับหลังหันแทง)	กลับหลังแทง
双手互搏	กระบวนท่าสองมือประหมัดกันเอง	สองกรสู้กันเอง
空手夺白刃	มือเปล่ายื้อมีด	มือเปล่ายื้อคมมีด
打狗棒法	กระบวนท่าเพลงกระบองตีหมา	กระบวนท่าเพลงไม้เท้าหวดสุนัข
逍遥拳	ฝ่ามือเอื้อระเหยลอยชาย	เพลงมวยเอื้อระเหย
见龙在田	มังกรสู่วางทุ่ง	เห็นมังกรในนา
落英神剑掌	นางฟ้าโปรยดอกไม้	ฝ่ามือกระบี่เทพสยบยอดคน
		ฝ่ามือกระบี่เทพสยบมังกร

นอกจากนี้ ประเด็นที่เป็นประเด็นหลักในการศึกษาครั้งนี้คือ การศึกษา “เปรียบเทียบ” การแปลคลาดเคลื่อนในการแปลชื่อวิthyayuth ที่ปรากฏในต้นฉบับภาษาจีน *เชอเตียวอิงสงจ้วน* กับฉบับพากย์ไทยสำนวนคนบ้านเพและสำนวน น.นพรัตน์ จากการศึกษาเปรียบเทียบพบประเด็นหลัก 2 ประเด็นคือ **ประเด็นแรก** สองสำนวนแปลใช้คำแปลที่ต่างกันและล้วนแปลคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับ **ประเด็นที่สอง** ทั้งสองสำนวนแปลเลือกใช้คำแปลที่ต่างกัน แต่สำนวนหนึ่งแปลถูกต้อง อีกสำนวนหนึ่งแปลคลาดเคลื่อนจากต้นฉบับ จากการศึกษาในเชิงลึกในประเด็น “ความคลาดเคลื่อน” ในการแปลชื่อกระบวนทำวิthyayuth เป็นภาษาไทย สรุปดังตารางต่อไปนี้

ลักษณะความคลาดเคลื่อน	สำนวนแปลคนบ้านเพ จอมยุทธ์มังกรหยก	สำนวนแปล น.นพรัตน์ ก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษ
(1) เลือกใช้คำแปลที่สื่ออากัปกริยาคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับ ทำให้ความโดดเด่นของชื่อวิthyayuth ลดลงไป ความรุนแรง แข็งแกร่ง รวดเร็ว และโหดเหี้ยมส่งไปไม่ถึงผู้อ่านชาวไทย	✓	✓
(2) แปลบทขยายคำนามคลาดเคลื่อน แรกเริ่มอาจจะมาจากการตีความคลาดเคลื่อน ทำให้ผู้แปลภาษาปลายทางเลือกคำนามหลักในการตั้งต้นผิพลาต ซึ่งทำให้ความโดดเด่นของชื่อวิthyayuth ย้ายไปตำแหน่งอื่น	✓	✓
(3) แปลละความจำนวนมาก ทำให้ภาพความคิดของงานประพันธ์ที่ผู้ประพันธ์ต้องการจะถ่ายทอดนั้นขาดหายไป อีกทั้งชื่อวิthyayuth เหล่านี้ยังเป็นสารทางวัฒนธรรมสำคัญ และ “เสน่ห์” ของนิยายกำลังภายในที่ผู้แปลไม่ควรละเลย	✓	-
(4) ใช้การแปลโดยทับศัพท์ภาษาจีนถิ่นโดยไม่แปลภาษาไทยอธิบายประกอบ ทำให้ผู้อ่านชาวไทยที่ไม่มีความรู้ภาษาจีนถิ่นจะไม่สามารถเข้าใจได้ว่ากระบวนทำที่ผู้แปลนั้นเป็นกระบวนทำประเภทไหน ใช้อวัยวะส่วนใดในการต่อสู้ อวัยวะอะไรในการต่อกรกับคู่ต่อสู้ ทำให้ผู้อ่านขาดอรรถรสในการอ่าน	✓	-
(5) ผู้แปลขาดความรู้ความเข้าใจประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชื่อวิthyayuth ซึ่งทำให้นัยยะทางประวัติศาสตร์ที่ผู้ประพันธ์ต้องการจะสื่อ นั้นขาดหายไป	✓	-
(6) ต้นฉบับภาษาจีนเป็นคุณละกระบวนทำวิthyayuth แต่บทแปลภาษาไทยแปลเป็นชื่อเดียวกัน การแปลคลาดเคลื่อนนี้อาจส่งผลให้ผู้อ่านมีความสับสน อีกทั้งยังจินตนาการเชื่อมโยงว่าตัวละครทั้งสองมีความเกี่ยวข้องกัน	-	✓

นอกจากนี้อีกประเด็นที่น่าชวนอภิปรายก็คือ การใช้กลวิธีแปลทับศัพท์เสียงภาษาถิ่นจีนพร้อมด้วยคำอธิบายในเครื่องหมายวงเล็บโดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัวของทั้งสำนวนแปลนั้นมีทั้งข้อดีและข้อเสีย สำหรับมุมมองของผู้อ่านชาวไทยที่มีความรู้ภาษาถิ่นจีนจะทำให้ได้รับอรรถสมมากขึ้น รสชาติของ “กำลังภายใน” ที่เป็นจุดเด่นของงานประพันธ์ก็จะโดดเด่นขึ้น แต่ในมุมมองของผู้อ่านชาวไทยที่ไม่รู้ภาษาถิ่นจีนจะเห็นว่ายืดยาว ชัดหูชัดตา รกรุงรัง เกิดการชะงักและสะดุดอารมณ์ในการเสพวรรณกรรม

ทั้งนี้ จากการคำนวณจำนวนตัวอย่างที่แปลคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับในจำนวนตัวอย่างชื่อวิทยายุทธ์ทั้งหมด 98 ตัวอย่าง พบว่าสำนวนแปลของคนบ้านเพแปลคลาดเคลื่อนจำนวน 86 ตัวอย่าง คิดเป็น 87.76% ส่วนสำนวนแปลของ น.นพรัตน์ แปลคลาดเคลื่อนจำนวน 30 ตัวอย่าง คิดเป็น 30.61% ซึ่งสาเหตุที่ทำให้ผู้แปลทั้งสองสำนวนแปลคลาดเคลื่อนนั้น อาจสรุปได้ 5 ประเด็นคือ

(1) ผู้แปลมีข้อจำกัดด้านความรู้ความเข้าใจประวัติความเป็นมาของชื่อวิทยายุทธ์ ดังที่ถาวร ลิกขโกศล ได้มีความเห็นเกี่ยวกับการแปลของคนบ้านเพ ความว่า “สำนวนการแปลด้อยกว่าคนอื่น ๆ ทั้งในด้านภาษาไทยและค้นคว้าหาความรู้ที่ถูกต้องจากภาษาจีน” (ถาวร ลิกขโกศล, 2543: 94) เพราะกระบวนการทำวิทยายุทธ์นอกจากจะเป็นเสน่ห์ของนิยายกำลังภายในที่รุ่มรวยไปด้วยวัฒนธรรมจีนแล้ว เมื่อใช้ในการประพันธ์วรรณกรรม ยังมีปัจจัยด้านการสื่อภาพและอรรถสมตามเหตุการณ์ในบริบทต่าง ๆ ที่ผู้แปลต้องนำมาพิจารณาประกอบรวมในการเพ้นหาคำแปลอีกด้วย

(2) เนื่องจากนิยายกำลังภายในเรื่อง *เซ่อเตี้ยวตือสยอง* แปลและตีพิมพ์เผยแพร่ ตั้งแต่สมัยปี พ.ศ. 2535 และ พ.ศ.2537 ซึ่งเป็นสมัยที่มีข้อจำกัดหลายปัจจัยในการเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ทำให้ยากที่จะค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับชื่อวิทยายุทธ์ได้อย่างครบถ้วน ซึ่งในประเด็นสำคัญที่ถือเป็นข้อจำกัดที่สามารถเข้าใจได้

(3) ไม่ระมัดระวังจุดเน้นของภาพการเคลื่อนไหว หรือความกว้างแคบของความหมายของคำ จากหลักและข้อควรระวังการแปลจีน-ไทย ไทย-จีน โดย กนกพร นุ่มทอง กล่าวว่า “คำมีหลายความหมายและหลายหน้าที่ ต้องรู้ชัดว่าประโยคนั้นใช้คำในความหมายใดและหน้าที่ใด แล้วจึงคิดคำแทนให้เหมาะสมทั้งความหมายและระดับภาษา” (กนกพร นุ่มทอง และ ศิริวรรณ ลิขิตเจริญธรรม, 2562: 112) “ซึ่งกระบวนการอ่านหรือฟังเพื่อตีความต้นฉบับเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดก่อนแปล นอกจากผู้แปลต้องตีความให้ตรงกับความหมายที่ต้องสื่อของคำที่มีความหมายโดยนัยแล้ว ผู้แปลยังต้องคำนึงถึงเจตนาของผู้ประพันธ์ในด้านการสื่ออารมณ์ที่มีความหมายแฝงในเนื้อความอีกด้วย (บุรินทร์ ศรีสมถวิล, 2563: 250)

(4) จากการตรวจสอบหน้าปก ปกใน ปกหลังของหนังสือฉบับสำนวนแปล น.นพรัตน์ ไม่พบบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นบรรณาธิการตรวจสอบฉบับแปล จึงอนุมานได้ว่า ฉบับแปลนี้ไม่ได้ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องของบรรณาธิการซึ่งเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาและวัฒนธรรมทั้งไทยและจีนก่อนตีพิมพ์เผยแพร่สู่มวลชน ส่วนสำนวนการแปลคนบ้านเพพบชื่อบรรณาธิการ แต่การแปลคลาดเคลื่อนกลับมีจำนวนมากกว่าสำนวนการแปล น.นพรัตน์ จึงอนุมานได้ว่า บรรณาธิการคนไทยอาจมีความรู้ภาษาต้นฉบับไม่มากเพียงพอ หรืออาจเป็นเพราะบรรณาธิการในสมัยนั้นมีหน้าที่เพียงแค่ตรวจทานความไหลลื่นของภาษาเพียงเท่านั้น ดังที่บุรินทร์ ศรีสมถวิล (2559, 2562, 2563) ได้เน้นความสำคัญการศึกษาการใช้ภาษาของผู้ประพันธ์โดยถ่วงน้ำหนักก่อนลงมือแปล และการมีบรรณาธิการตรวจสอบความถูกต้องของทั้งสองภาษาก่อนตีพิมพ์เผยแพร่ ซึ่งเป็นสองประเด็นสำคัญที่นำไปสู่ความรัดกุมและสมบูรณ์ของบทแปล จนอาจเป็นสาเหตุของความคลาดเคลื่อนที่กล่าวมาข้างต้นก็เป็นไปได้

(5) ในยุคสมัยที่วิทยาการทางเทคโนโลยียังไม่เฟื่องฟู ผู้แปลต้องใช้การเขียนลงกระดาษส่งงานแปลให้กับโรงพิมพ์ แล้วโรงพิมพ์ค่อยพิมพ์ซ้ำอีกรอบ ซึ่งอาจเกิดความคลาดเคลื่อนเนื่องจากลายมือของผู้แปล ดังที่ น.นพรัตน์ ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า “เรามีลายมืออยู่เลื้อย ไม่สวยเหมือนของพี่ชาย โรงพิมพ์คุ้นเคยกับลายมือของพี่ชายเขามานาน ไม่คุ้นลายมือของเรา อีกทั้ง

เป็นความผิดพลาดของพนักงานพิสูจน์อักษร ทำให้มีคำผิดเป็นจำนวนมาก” เมื่อไม่มีบรรณาธิการคอยตรวจสอบให้ละเอียด ความผิดพลาดเหล่านี้จึงชัดเจนมากยิ่งขึ้น (ประสิทธิ์ ฉกาจธรรม, 2553: 75)

อย่างไรก็ตาม ผู้แปลนิยายกำลังภายในเป็นภาษาไทยถือได้ว่ามีคุณภาพการอย่างยิ่งยวดในการเป็นสะพานเชื่อมทางวัฒนธรรมระหว่างจีนและไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้แปลในนามปากกาว่า “คนบ้านแพ” และ “น.นพรัตน์” ถือว่าได้สร้างคุณภาพการอย่างใหญ่หลวงให้กับแวดวงกำลังภายในในสังคมไทย ถ้าไม่มีความอดสาเหในการแปลนิยายที่รุ่มรวยไปด้วยวัฒนธรรมจีนของท่านเหล่านั้น คงไม่มีนิยายแปลกำลังภายในฉบับภาษาไทยมากมายให้ผู้อ่านชาวไทยที่ไม่รู้ภาษาจีนได้ลิ้มรส และที่สำคัญ จะไม่มี “งานแปลที่มีคุณค่า” มาให้เราได้ศึกษา นอกจากนี้ “คุณภาพการของนิยายกำลังภายในฉบับแปลภาษาไทยยังมีอิทธิพลในด้านต่าง ๆ มากมายต่อสังคมไทย ทั้งทางด้าน แนวคิดทางด้านการดำเนินชีวิต ปรัชญา ภาษา และวรรณกรรม เป็นต้น” (王苗芳, 2009: 29-94) ตลอดจนเป็นการเพิ่มพูนความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์วรรณกรรมแปลต่างประเทศเป็นภาษาไทยอีกด้วย

การศึกษาเปรียบเทียบการแปลคลาดเคลื่อนในการแปลชื่อวิทยายุทธ์ที่ปรากฏในต้นฉบับภาษาจีน *เชอเตียวอิงสงจ้วน* กับฉบับพากย์ไทยสำนวนคนบ้านแพและสำนวน น.นพรัตน์ ในครั้งนี้ ไม่ได้เป็นการเจตนาจับผิดว่าฉบับแปลภาษาไทยแปลคลาดเคลื่อนในส่วนใดบ้าง ฉบับแปลภาษาไทยฉบับใดดีเด่นกว่ากัน แต่ถือเป็นการแก้ไขปัญหาและหาสาเหตุของความคลาดเคลื่อนในการแปล หากไม่ได้รับการแก้ไข อาจทำให้ผู้อ่านชาวไทยอาจตั้งข้อสังเกตกับคุณภาพของผลงานแปลของฉบับพากย์ไทยทั้งสองสำนวน ทั้งยังอาจมีการตั้งคำถามไปถึงคุณสมบัติของผู้แปล ตลอดจนอาจส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของสำนักพิมพ์ได้เช่นเดียวกัน ดังนั้น เพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบข้างต้น และเพื่อทำให้งานแปลมีความสมบูรณ์แบบในมิติต่าง ๆ ให้ได้มากที่สุด การศึกษาการแปลในเชิงภาคทฤษฎีเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ 张梦井 ที่เคยกล่าวไว้ว่า “การเปรียบเทียบแสดงให้เห็นถึงความแตกต่าง และความแตกต่างจะนำมาซึ่งองค์ความรู้ในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้นการศึกษาเปรียบเทียบบทแปลที่แปลมาจากต้นฉบับเดียวกัน ก็จะสามารถยกระดับคุณภาพงานแปลได้อีกขึ้นหนึ่งยังสามารถแก้ไขปัญหาประเด็นการแปลต่าง ๆ ได้อีกด้วย” (张梦井, 2007: 4) ความแตกต่างในด้านการแปลถูกแปลผิด การแปลครบถ้วนหรือคลาดเคลื่อน ตลอดจนการก้าวข้ามหรือการก้าวไม่ข้ามอุปสรรคต่าง ๆ ในการแปลของฉบับแปลทั้งสองที่แปลมาจากต้นฉบับเดียวกันสามารถเป็นส่วนเติมเต็มซึ่งกันและกันได้ ดังเช่น 迟庆立 ที่ได้เคยกล่าวไว้ในงานวิจัยของตนว่า “ความหลากหลายของลักษณะการแปลตัวบทเชิงวัฒนธรรม โดยเฉพาะตัวบทวรรณกรรมที่เป็นเรื่องของจินตนาการเกี่ยวกับมนุษย์ หรือเป็นเรื่องข้อเท็จจริงในโลกที่เป็นจริง ไม่ใช่โลกสมมตินั้น สามารถเป็นกระจกสะท้อนถึงสัมพันธ์ภาพระหว่างฉบับแปลต่าง ๆ ที่แปลมาจากต้นฉบับเดียวกัน ว่ามีโครงสร้าง เนื้อหาเหมือนหรือต่างกันหรือไม่อย่างไร ส่วนที่ต่างกันสามารถเป็นส่วนเติมเต็มซึ่งกันและกันได้หรือไม่” (迟庆立, 2007: 3)

หากไม่เกิดปัญหา จะไม่มีแนวทางแก้ไขและแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง ซึ่งแนวทางในการแปลชื่อวิทยายุทธ์ขึ้นอยู่กับผู้แปลว่าต้องการเลือกใช้กลวิธีรักษาความแตกต่างเพื่อตั้ง “ผู้อ่านชาวไทย” ให้เข้าสู่ต้นฉบับภาษาจีน หรือ เลือกใช้กลวิธีทำให้การแปลแบบทำให้กลมกลืน โดยการตั้ง “ต้นฉบับภาษาจีน” เข้าสู่ผู้อ่านชาวไทย ทั้งนี้ทั้งนั้น ผู้แปล “ในยุคที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย” ควรคำนึงถึงการแปลดังต่อไปนี้

รู้คำศัพท์พื้นฐานของนิยายกำลังภายใน ควรมีการทำความเข้าใจความรู้ที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์วิทยายุทธ์มาก่อนเบื้องต้น เช่น คำว่าลมปราณ กำลังภายใน ต้นเถียน หยวนตัน เป็นต้น

เข้าใจประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมจีน ดังเช่น ตัวอย่างที่ (6) “燕青拳” ซึ่งสามารถแปลกระบวนท่านี้ได้ว่า “หมัดเยียนชิง” หากผู้แปลที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจทางประวัติศาสตร์จะไม่ทราบว่ชื่อกระบวนท่านี้เป็นชื่อบุคคลในประวัติศาสตร์จีน จะทำให้เกิดการแปลความหมายคลาดเคลื่อน

เข้าใจแกนหลักของกระบวนท่า กระบวนท่าแต่ละท่าล้วนมีจุดเด่นประจำตัวแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นการรุกหรือต้านรับ การใช้ฝ่ามือหรือฝ่าเท้า เน้นใช้ความแข็งแรงหรือรวดเร็ว ซึ่งหากผู้แปลสามารถทำความเข้าใจได้อย่างถ่องแท้แล้ว ก็สามารถดึงจุดเด่นของกระบวนท่านั้นมาตั้งเป็นชื่อวิทยายุทธ์ได้ง่ายดายยิ่งขึ้น ดังเช่น ตัวอย่างที่ (3) “落英神剑掌” สามารถแปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “ฝ่ามือมายาบุผาร่วง” ซึ่งกระบวนท่นี้เป็นกระบวนท่าที่ใช้ฝ่ามือ แต่หากมีต้นแบบจากการใช้กระบี่ จุดเด่นคือ ภาพมายาของฝ่ามือที่ละลั่นตาราวกับดอกไม้ที่ร่วงหล่นจากต้น หากผู้แปลไม่เข้าใจแกนหลักของกระบวนท่นี้ อาจจะเข้าใจผิดว่าเป็นกระบวนท่ากระบี่ก็เป็นได้

การแปลไม่ตายตัว ดังคำกล่าวของกนกพร นุ่มทองว่า “การแปลไม่มีมาตรฐานใดที่กล่าวว่าเป็นการแปลที่ดีที่สุด และนำมาใช้ได้เป็นมาตรฐานการแปลเดียว” (2554: 15) การแปลชื่อวิทยายุทธ์ก็เช่นเดียวกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับตัวผู้แปลเป็นหลัก ขอเพียงไม่คลาดเคลื่อนไปจากสิ่งที่ผู้ประพันธ์ตั้งใจจะสื่อภาพความคิดเป็นอันใช้ได้ ในประเด็นนี้สามารถยืนยันหลักการแปลที่นักแปลวรรณกรรมมืออาชีพได้ถือปฏิบัติมาต่อเนื่องคือ ผู้แปลสามารถบูรณาการกลวิธีการแปลที่หลากหลายมาใช้ในการแปล โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เสพวรรณกรรมในภาษาปลายทางได้เห็นภาพความคิดที่เทียบเท่ากับต้นฉบับให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ซึ่งผู้แปลอาจเจตนาให้ผู้เสพวรรณกรรมในภาษาปลายทางได้รับสวัฒนธรรมภาษาต้นทางเป็นสำคัญ หรือเจตนาที่จะให้ผู้เสพวรรณกรรมภาษาปลายทางเข้าใจความหมายได้ในทันทีโดยไม่ต้องอาศัยการตีความ

หากแปลวรรณกรรมที่มีเคยมีผู้แปลเคยแปลไว้ก่อนหน้านี้แล้ว ผู้แปลจะต้อง “ทบทวนวรรณกรรม” (Literature Review) ก่อนที่จะลงมือแปล ดังที่บุรินทร์ ศรีสมถวิล เคยอภิปรายไว้ว่า ผู้แปลต้องตระหนักว่า “การแปลวรรณกรรมเหมือนเป็นงานวิจัยชิ้นหนึ่ง ก่อนลงมือวิจัยต้องทบทวนวรรณกรรมหรือหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องก่อน ดังนั้นการอ่านวรรณกรรมฉบับแปลเรื่องเดียวกันที่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่แล้วก่อนลงมือแปล หรืออ่านควบคู่ไปขณะที่แปล ถือว่าเป็นขั้นตอน “ทบทวนวรรณกรรม” ที่ไม่สามารถข้ามขั้นตอนนี้ไปได้ (บุรินทร์ ศรีสมถวิล, 2559: 169) แต่จะต้อง “ทบทวนวรรณกรรม” อย่างมีสติ อย่า “หลับหูหลับตา” เลียนแบบสำนวนแปลของผู้อื่นโดยไม่ผ่านการพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วน

อย่างไรก็ตาม การตั้งชื่อวิทยายุทธ์ในนิยายกำลังภายในเป็นการเสริมอรรถรสให้แก่งานประพันธ์ นอกจากชื่อกระบวนท่า วิทยายุทธ์จะบ่งบอกถึงความร้ายกาจ ตลอดจนลักษณะท่าทางของการโจมตีชนิดนั้น ๆ ยังบ่งบอกภูมิหลังของสำนัก นิสัยของตัวละครที่แฝงมาด้วย นอกจากสร้างอภินิหารให้แก่ผู้อ่านและดึงดูดให้ผู้อ่านจดจำ ดังนั้น ชื่อวิทยายุทธ์จึงเป็นสารสำคัญที่ผู้แปลนิยายกำลังภายในมองข้ามไม่ได้ นอกจากนี้ผู้แปลนิยายควรจะต้องมีการอ่านทบทวนนิยายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้แปลได้รวดเร็วยิ่งขึ้น และเลือกใช้คำได้อย่างเหมาะสม แต่ทั้งนี้ การอ่านทบทวนนิยายที่เกี่ยวข้องจำนวนมากก็เป็นดาบสองคม เพราะอาจจะทำให้ผู้แปลติดสำนวนของนักแปลผู้อื่นมาและกลบความเป็นเอกลักษณ์ของตัวผู้แปลเจ้าของผลงาน

ข้อเสนอแนะ

ขอบเขตการวิจัยของบทความฉบับนี้ใช้ “สำนวนการแปลคนบ้านเพ” และ “สำนวนการแปล น.นพรัตน์” เนื่องจากฉบับแปลทั้งสองนี้อยู่ในยุคสมัยเดียวกัน ฉบับตีพิมพ์ครั้งแรกห่างกันเพียง 2 ปี ในขณะที่สำนวนการแปล ว.ณ เมืองลุงที่ใช้ต้นฉบับปรับปรุงเหมือนกัน แต่ได้แปลก่อนเป็นเวลา 13-15 ปี เครื่องมือการแปล ความรู้ความเข้าใจจึงแตกต่างกันไปในแต่ละยุคสมัย ดังนั้นผู้วิจัยที่สนใจศึกษาในประเด็นนี้ สามารถนำฉบับแปล ว.ณ เมืองลุงมาเปรียบเทียบกับร่วมด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร นุ่มทอง. (2553). สถานะของกิมย้งและนิยายกิมย้งในประวัติศาสตร์วรรณกรรมจีน. *ศิลปวัฒนธรรม*, 33(4), 154-169.
- กนกพร นุ่มทอง. (2554). *ตำรา การแปลภาษาไทยเป็นภาษาจีน*. สถาบันขงจื้อ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กนกพร นุ่มทอง และศิริวรรณ ลิขิตเจริญธรรม. (2562). หลักและข้อควรระวังในการแปลจีน-ไทย ไทย-จีน. *วารสารจีนศึกษา*, 12(2), 105-151. https://kukrdb.lib.ku.ac.th/journal/JCS/search_detail/result/20012008
- กนกพร นุ่มทอง. (2563). การศึกษาปัญหาการแปลบทขยายและส่วนเสริมจากภาษาจีนเป็นภาษาไทย. *วารสารภาษาและภาษาศาสตร์*, 38(2), 89-105. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/joling/article/download/244644/168515/869566>
- กนกพร นุ่มทอง. (2563). *ทักษะการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย*. ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กิมย้ง. (2535). *จอมยุทธ์มังกรหยก (ภาคหนึ่ง วีรชนพิชิตมาร) (เล่ม 1-14) (คนบ้านเพ)*. สุขภาพใจ
- กิมย้ง. (2537). *ก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษ (เล่ม 1-8) (น.นพรัตน์)*. สกายบุ๊ก.
- คณะอนุกรรมการพิจารณาเกณฑ์การถ่ายทอดเสียงภาษาจีนเป็นภาษาไทย. (2543). *เกณฑ์การถ่ายทอดเสียงภาษาจีนแมนดารินด้วยอักษรวิธียไทย*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ถาวร ลิกขโกศล. (2543). *สกัดจุดยุทธจักรมังกรหยก*. สร้างสรรค์บุ๊คส์.
- ธนารัตน์ อัครกัญ และศรัทษ์ เพชรเชิดชู. (2561). การศึกษาเปรียบเทียบคำอุทานจีนในนวนิยายเรื่อง ‘เนื้อเตี้ยอิงยงจ้วน’ กับฉบับแปลไทยเรื่อง ‘ก๊วยเจ๋งยอดวีรบุรุษ’. *วารสารจีนวิทยา ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง*, 12(7), 163-178. https://issuu.com/imu-mfu/docs/journal_of_sinology_12_2561
- นพวรรณ พันธุมธา. (2565). *คลังคำ (พิมพ์ครั้งที่ 10)*. อมรินทร์ พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- บุรินทร์ ศรีสมถวิล. (2559). พินิจคำพิพากษาฉบับพากย์จีนสองสำนวน: การศึกษาเปรียบเทียบ. *วารสารจีนศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 9(2), 91-183. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/CSJ/article/view/98155>
- บุรินทร์ ศรีสมถวิล. (2562). การก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นด้านภาษาในพระราชนิพนธ์เรื่อง “แก้วจอมขน” ฉบับพากย์จีน. *วารสารจีนศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 12(2), 259-315. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/CSJ/article/view/245281>
- บุรินทร์ ศรีสมถวิล. (2563). การก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นด้านภาษาในคำบรรยายใต้ภาพภาษาจีนซีรีส์เรื่อง “เกียร์สี่สาว กาวนสี่ฝุ่น”. *วารสารจีนศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 13(2), 509-547. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/CSJ/article/view/258077>
- บุรินทร์ ศรีสมถวิล และหลูตาน. (2566). เสน่ห์ของคำซ้อนสี่คำในวรรณกรรมเยาวยชนบทพระราชนิพนธ์ ชุด “แวนแก้ว” ที่หายไปฉบับพากย์จีน. *วารสารจีนศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 16 (2), 20-45. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/CSJ>
- ประสิทธิ์ ฉกาจธรรม. (2553). *60ปี น.นพรัตน์ เจิดจรัสมีเสื่อมคลาย*. บุ๊คส์ไมล์.
- ประเทืองพร วิรัชโกศิ. (2565). การแปลคำทางวัฒนธรรมในนิยายกำลังภายใน ‘เนื้อเตี้ยอิงยงจ้วน’ ฉบับแปลไทยสามฉบับ โดยจำลอง พิศนาคะ ว.ณ เมืองลุง และ น.นพรัตน์. *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์*. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.

- ภาวัญญา มัชฌิมคำรง และบุรินทร์ ศรีสมถวิล. (2566). การก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นด้านการแปลสำนวนจีนเป็นภาษาไทย
ในบทบรรยายใต้ภาพซีรีส์เรื่อง “ข้านี้แหละองค์หญิงสาม”. *มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ปริทัศน์*, 11(2), 95-114.
<http://www.human.lpru.ac.th/husocojs/index.php/HUSOCReview/search/titles>
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2545). *พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม อังกฤษ-ไทย*. ราชบัณฑิตยสถาน,
ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554* (พิมพ์ครั้งที่ 2). นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
วรรธน์ พิริยานสรณ์. (2543). *การเปรียบเทียบเนื้อเรื่องอิงสุกจว้างกับ มังกรหยก*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชา
ภาษาจีน คณะอักษรศาสตร์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. <https://dric.nrct.go.th/Search/SearchDetail/109337>
วัลยา วิวัฒน์ศร. (2557). *การแปลวรรณกรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 3). โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วินทร์ เลียววาริณ. (2565). *ยุทธจักรจักรวาลกิมย้ง*. อมรินทร์ บুক เซ็นเตอร์.
- ศุภวุฒิ จันทสาโร. (2561). *กั๋งไอ้วลัวะ เรื่องเล่ายุทธจักร*. ยิปซี กรุ๊ป.
- สัญญา นี้อยู่. (2542). *หลักการแปล*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Catford, J.C. (1967). *A Linguistic and Translating: Theory and Practice*. Longman.
- Dan Lu ขนิษฐา จิตชินะกุล บุรินทร์ ศรีสมถวิล. (2565). การก้าว “ไม่” ข้ามความเป็นอื่นด้านการแปลคำแสดงอาการใน
พระราชนิพนธ์เรื่อง “แก้วจอมแก่น” ฉบับภาษาจีน. *วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ปริทัศน์*, 10(2).
<http://www.human.lpru.ac.th/husocojs/index.php/HUSOCReview/article/view/272>
- Venuti L. (1995). *The Translator's Invisibility: A History of Translation*. Routledge.
- 迟庆立. (2007). *文化翻译策略的多样性与多译本互补研究* [博士论文]. 上海外国语大学.
<https://d.wanfangdata.com.cn/thesis/ChJUaGVzaXNOZXdTmJyNDkSCEowMDIwNTU0GghLYW1zeHNxcw%3D%3D>
- 胡苗苗. (2019). *Anna Holmwood 英译金庸《射雕英雄传》* [硕士论文]. 上海外国语大学.
<https://d.wanfangdata.com.cn/periodical/jzyxyxb-shkxb201404043>
- 金庸. (2020). *射雕英雄传*. 广州出版社.
- [泰]王苗芳. (2009). *中国武侠小说对泰国的影响*. [硕士论文]. 浙江大学.
<https://kns.cnki.net/KCMS/detail/detail.aspx?dbname=CMFD2009&filename=2009089416.nh>
- 王勤. (2006). *汉语熟语论*. 山东教育出版社.
- [泰]吴琼. (2004). *两汉故事源流研究——以明清时期的发展形态为中心*. [博士论文]. 南京大学.
https://kns.cnki.net/kcms2/article/abstract?v=6e6DrGrvy4OtSB_kqfXXNgtE3MEQG4VK4X5jL6HngMETNAr2Q3VUm2ZtOAW3ivtY_wzHYdvnptCZ_pEKkbPpUruBVEE0wcSqGuOOigmBaldzP9fTbHKChLP5q4brkCF07CLzwNNRZLskYDHPNXA==uniplatform=NZKPTlanguage=CHS
- 张梦井. (2007). *比较翻译概论*. 湖北教育出版社.
- 张秀奇&李志英. (2006). *金庸武侠小说完全手册*. 山西教育出版社.
- 张云. (2020). *中国妖怪故事*. 北京联合出版公祠出版.
- 郑微莉&周谦. (2021). *中华成语大词典(第二版双色本)*. 商务印书馆国际有限公司出版.
- 中国社会科学院语言研究所词典编辑室. (2016). *现代汉语词典(第七版)*. 商务印书馆.